

ÅM i mobilfoto!

NY TÄVLING. Över 70 procent av alla mobiltelefoner som säljs är utrustade med kamera. Det är alltså många som kan vara med i Nya Ålands och Ålands mobiltelefons tävling "ÅM i Mobilfoto", där du kan vinna en kameramobil värd 640 euro. Fotoklubben Obscuras ordförande **Lena Wilson-Laajali** är en av medlemmarna i juryn.

SIDAN 10

Nya Åland

Torsdag

19 oktober 2006 Nr 203 Pris 1,20 €

Tel 23 444

INSIDER-RÄTTEGÅNGEN

Husell: avsikten var att få bort Dahlman

Fick en chock när fyra personer stängdes av

Morgonnytt. Folke Husell fick Nya Åland av Anders Wiklöf utanför rättssalen i går morse, strax innan han skulle vittna i insiderrättegången.

Foto: NIKLAS TALLQVIST/HBL

NYHETER. Det var en chock för **Folke Husell**, Ålandsbankens förra vd, när han år 2001 fick veta att fyra personer i insiderrättegång skulle avstängas medan deras affärer med bankens aktier och optioner utreddes.

Det sa han när han vittnade i går i insiderrättegång i Helsingfors.

Från början handlade det från hans sida enbart om att få bort Johan Dahlman, dåvarande förvaltningsrådsordförande, för gott.

– En överenskommelse hade ingåtts med Dahlman: Om han höll sig borta från mötena skulle ingen anmälan om hans affär med personaloptioner göras till finansinspektionen. Men i augusti meddelade han att han skulle komma tillbaka, och då anmäldes hans optionsaffär till finansinspektionen.

Det verkar alltså som om **Sture Carlson**, som åtalas för ett allvarligare brott än Johan Dahlman, råkade dras med av bara farten i insider-

målet vars bakgrund är Svenska handelsbankens köpintresse för Ålandsbanken i januari 2001.

Också **Anders Wiklöf** vittnade i går. Det hettade till riktigt ordentligt när Dahlmans biträde **Henrik Gahmberg** ställde frågor om det försök till köp av Alandiabolagens AAB-aktier som Wiklöf gjorde i februari 2003.

I dag, sista rättegångsdagen, hålls slutpläderingarna. Domen kommer senare.

SIDORNA 4-5

Riket vill inte ha björnen

NYHETER. Även om det skulle lyckas att söva ner och fånga in björnen – eller björnarna – på Brändö så återstår ett problem: Vart skall man flytta den? Biträde-avdelningschef **Christian Krogell** på jord- och skogsbruksministeriet säger till Nya Åland att man inte på rikssidan har intresse att ta emot den. Om den däremot flyttar på sig själv så är det en annan sak.

– Vi har den definitiva linjen att aldrig flytta på ett djur. Man kan försöka skrämman djuret att flytta på sig själv, men lyckas inte det och djuret ställer till med skada så överväger vi avlivningstillstånd, säger Krogell.

Hur det går till har han informerat landskapsregeringen om.

SIDAN 9

Billigare flygbiljetter?

NYHETER. Enligt Air Ålands vd **Anders Alm** har biljettpiserna mellan Mariehamn och Helsingfors sjunkit jämfört med vad Finnair tog ut när de var ensamma på rutten. – Det folk har glömt är hur det var innan Air Åland kom in i bilden. Det senaste året har vi haft en extrem konkurrenssituation med väldigt gott om billiga biljetter. Men den situationen är inte normal.

SIDAN 3

Hamnar mellan paragrafer

Familj missar nytt vårdstöd

Stilla ögonblick. Ted de Haas, 5 år, är multihandikappad. Han är sällan stilla mera än någon sekund och kräver ständig tillsyn, men en kaka som pappa Micael bjuder på får honom att stilla sig ett ögonblick. Foto: ERKKI SANTAMALA

NYHETER. Hemma hos familjen **de Haas** i Lemland Bengtsböle är det full fart. Men **Ted**, 5 år, låter sig ändå lockas in i pappa **Micaels** famn för ett ögonblick innan han rusar vidare.

Mamma **Marina** är närståendevårdare åt Ted, som har multihandikapp med bland annat svår autism, enligt avtal med kommunen.

Men hennes jobb klassas inte som ett förvärvsjobb. Det innebär att hon inte kan få det nya partiella stöd för vård av skolbarn i årskurserna 1 och 2 som inte har kommunal plats i fritidshem utan som får sin tillsyn hemma. I familjen finns två skolflickor som uppfyller kriterierna.

– Vi tycker att vi uppfyller lagstiftarens avsikt, som ju måste ha varit att en förälder med hjälp av stödet kan vara hemma på eftermiddagarna med de yngsta skolbarnen. Det känns orättvist, säger föräldrarna.

SIDORNA 12-13

Hundra år med Atos

KULTUR. Det har i år gått 100 år sedan journalisten, författaren, filosofen och politikern **Atos Wirtanen** (1906-1979) föddes i Saltvik Långbergsöda. Wirtanen skrev ett femtontal böcker och enligt de personer som Nyan talat med med anledning av jubileet är han väl värd att ihågkommas.

SIDORNA 8-9

Messa Nyan!

Nya Åland 0457-323 44 44

Dagens ålänning

Ninna Lindholm - se sista sidan

Nyankortsvinnare

Ragnhild Mattsson Nr: 106963

Vinner en Bingolott. Vinsten skickas på posten.

Ny tidtabell fr.o.m 30.10.2006

Gå in på www.airaland.com för mer information

AirÅland
www.airaland.com

Bokning även på tel. 17 110 eller hos din resebyrå

Vilt och mera vilt i höstgrytan

Matrutan

På ett besök i västerled ny-ligen bjöds det på tjälknöl, gjord på älg. Det måste vara den perfekta bjudmaten. Har man inte älg så tar man oxen. Och eftersom det är så aktuellt med björn så blir det recept på björnstek!

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.aland.fi

Tjälknöl

ca 1,5 kg fryst älg- eller nötkött av bog eller ytterlår
Lag
0,5 dl salt
1 msk socker
0,5 l vatten
1 msk örter (t.ex. basilika, dragon, rosmarin, timjan)

Sätt ugnen på 80 grader och lägg in köttet på ett galler (sätt gärna en långpanna under gallret så att köttsaften inte droppar ner i botten av ugnen). Beräkna stektiden till ca 6,5 timmar per kilo. En stek på 1,5 kg skall alltså stå i ugnen ca 10 timmar.

Vänd steken efter halva tiden och stoppa in en kötermometer. Ta ut köttet ur ugnen när termometern visar 70 grader. Rör ihop lagen i en liten bunke eller plastpåse och lägg i den varma steken. Låt steken ligga i lagen och marineras i ca 5 timmar, vänd steken ett par gånger under marineringen.

Skär upp köttet i tunna skivor och servera det kallt, gärna med potatisgratäng.

Den här potatisgratängen kan förberedas så den bara behöver ställas in i ugnen för att bli genomhet och gratinerad när det är dags att äta.

Potatisgratäng

1,5 kg potatis
3 dl vispgrädd
6 dl mjölk
2 msk finhackad vitlök
1 msk salt
0,5 tsk grovmalen svartpeppar
2-3 dl riven ost

Skala potatisen och skiva den tunt på matberedaren.

Värm grädd, mjölk, vitlök, salt och peppar i en rymlig kastrull. Lägg i po-

Jakttider. Älgjakten är i full gång, men den här bilden av några lemlandsjägare och deras byte togs för ett antal år sedan, så man kan befara att köttet är uppätet vid det här laget. Man kan få 200 kilo kött från en fullvuxen älg.

Foto: BENITA LAANTI-HELANDER

tatisen och koka på svag värme tills potatisen är mjuk, 25-30 minuter. Rör om då och då.

Häll potatisblandningen i en ugnssäker form.

Så långt kan man förbereda. Om du vill grädda gratängen med en gång så strö över osten och ställ in formen i ugnen tills osten har fått vacker färg.

Om gratängen skall gräddas nästa dag täcker man formen med plastfolie och ställer in den i kylan. Ställ ugnen på 175 grader, strö över osten och gratinera 30-35 minuter tills gratängen är het och har fått fin färg.

Den som vill poängtera det vilda och har kantareller i frysen steker upp en sats i smör, kryddar lätt och strör dem över gratängen innan den ställs in i ugnen.

Mera vilt hittar vi i Nils Sälles kokbok "Jägarens och Fiskarens kokbok".

Björnstek

3 kg stek av ett baklår
3 msk smör
1 msk salt
1 nypa blåmogna, torkade och krossade enbär
2 msk kapris

Steken tvättas och får ligga några timmar i vatten. Tas därefter upp, får rinna av och torkas av.

Smöret hettas upp i en djup panna, steken läggs i, brynes väl, saltas och pudras med de krossade enbären.

Den kokande buljongen/vattnet hälls på.

Steken får stå i måttligt varm ugn (200-225 grader) i 3-4 timmar.

När den är färdig tas den ut, skyn skummas av och silas, så att fnaset från enbären kommer bort. Sist tillsätts kaprisen.

VI GÖR ÅLAND BILLIGARE – BEVISAT I KONSUMENTVERKETS UNDERSÖKNING!

KVALITETS-PRODUKTER...

Svensk bruksanvisning,
två års garanti

TILL
"MICRO"
PRISER!

DAMMSUGARE
1500 Watt

43,95

STAVMIXER
170 Watt

12,50

ELVISP 200 Watt

14,50

MICROVÅGSUGN
17 liter, 700 Watt

59,95

KAFFEBRYGGARE
1000 Watt

18,95

VATTENKOKARE
1,6 liter,
2000 W

14,50

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

SPARhallen

SEVERIN

Om intresse finns kan arbetsgruppen inom kommunikationsministeriet komma även till Åland och utbilda digital-tv-instruktörer.
Foto: JONAS EDSVIK

Äldre kan få hjälp med digitalboxar

■ Äldre personer i riket får hjälp att installera och använda en digitalbox inför övergången till digitala tv-sändningar i augusti nästa år. En arbetsgrupp inom kommunikationsministeriet utbildar personer till digital-tv-instruktörer och de rekryteras i första inom frivilligorganisationer.

Instruktörerna gör hembesök hos och hjälper i första hand äldre personer som bor ensamma och som inte kan räkna med yngre familjemedlemmars hjälp med de tekniska förändringarna. Projektet går under namnet ”Koppla upp förbindelsen!” för att betona hur viktigt det är för ensamboende äldre att upprätthålla kontakten med samhället.

Åland övergick till digitala sändningar redan i våras och här har ingen fått motsvarande hjälp av utbildade instruktörer. Men det är inte för sent ännu påpekar projektets ledare Tauno Äijälä.

– Det är möjligt även för Åland att vara med om intresse finns. Vi har även svenskspråkiga utbildare som kan komma till Åland och utbilda instruktörer, säger Äijälä.

Struktur 07-chef drar sig ur

■ Marlene Öhberg har tackat nej till uppdraget som projektchef för Struktur 07.

– Det är av personliga skäl, säger kulturminister Camilla Gunell (s), som nu snabbt måste få in någon annan. Först på tur står Rainer Juslin på Föglö.

– Han är nästa på listan och vi vill att han börjar redan den 1 november, som det ursprungligen var tänkt. Men det blir väldigt kort tid för honom att skaffa vikarie, konstaterade Gunell när hon informerade om saken på lantträdskaffet i går.

Hon förstår om Juslin inte med en gång kan ägna full tid åt Struktur -07, men hon vill att man åtminstone kommer igång med arbetet. (ht)

Missbrukade hittat bankkort

■ En person tappade sin väska, innehållande bland annat plånbok och bankkort, i Mariehamn i helgen. Väskan hittades av någon som sedan använde bankkortet i en affär.

376 svenska kronor blev notan för bankkortets ägare. Polisen rubricerar det inträffade som stöld.

”Vi har inte höjt flygpriserna”

De billiga biljetterna kan bli fler

Air Åland har den senaste tiden kritiserats av kunder för de höga biljettpriserna. Det påstås också att det åländska flygbolaget höjt sina priser efter att Finnair i augusti slutade trafikera på Mariehamn.

– Vi har inte höjt, säger Air Ålands vd Anders Alm.

– Men det är nästan dubbelt så många passagerare som slåss om de billiga biljetterna, och de tar slut mycket fortare.:

● Hur många billiga biljetter har ni?

– Vissa turer har färre och vissa har fler, men vi har mer än 2.000 biljetter per månad som kostar under 100 euro. Det folk har glömt är hur det var innan Air Åland kom in i bilden. Det senaste året har vi haft en extrem konkurrenssituation med väldigt gott om billiga biljetter. Men den situationen är inte normal.

Lägre prisnivå

Enligt Anders Alm har biljettpriserna mellan Mariehamn och Helsingfors sjunkit jämfört med vad Finnair tog ut när de var ensamma på rutten.

● Det har du siffror på?

– Ja, jag jämför med Finnairs priser med samma flexibilitet som vi har på våra biljetter, alltså inte med sådana biljetter som det krävdes två övernattningar eller att man skulle vara borta över en helg, eller liknade.

● Varför har ni inga ungdoms- och pensionärsrabatter på Helsingforslinjen när ni har det på Stockholmslinjen?

– Det har funnits utrymme för det på Stockholmslinjen i en annan utsträckning. På Helsingforslinjen har alla, också ungdomar och pensionärer, möjlighet att hitta billiga biljetter bara man är ute i god tid. Det är ett stort tryck på vissa avgångar, speciellt affärsresetiderna. Om vi skulle ha denna typ av rabatt på de avgångarna, skulle vi i flera fall tvingas säga nej till affärsresenärer som är beredda att betala fullt pris, eftersom vi har bara 33 stolar.

Bara ett pris

På Stockholmslinjen har Air Åland däremot en ”stel pris-sättning” med bara ett pris. Där är trycket på vissa avgångar än så länge inte lika stort, vilket gör att bolaget kan ge 55 procent rabatt till åldersgrupperna 13-26 respektive 65+.

På Stockholmslinjen får Air Åland, efter en upphandling i somras, samhällsstöd med 600.000 euro per år fram till och med februari månad år 2009.

– Upphandlingen av landshagsregeringen ger oss inte så stora möjligheter med priserna. Det finns fastslaget ett maximipris på 290 euro tur och retur, och det är det vi tar ut för att få en bättre bärighet på linjen.

● Hur har Stockholmslinjen utvecklats?

– Det är ännu en för kort tid att mäta på. Vi fick först en upphandling begränsad i tiden fram till sommaren, och sedan levde vi i ovisshet om vi eller någon annan skulle vinna upphandlingen, så vi kunde

Pekar uppåt. Antalet passagerare ökar och ledningen tror på ett plusresultat för Air Åland innevarande verksamhetsår. Men billigare biljettpriser blir det inte, däremot kan antalet billiga platser till Helsingfors bli fler. Enda chansen att komma åt de billiga biljetterna är att vara ute i god tid, poängterar Air Ålands vd Anders Alm. Foto: ERKKI SANTAMALA

inte marknadsföra linjen över sommaren. Nu har vi haft den i drygt två månader, och ser att en växande skara flyger med oss också här.

Siktat på plus

Enligt Anders Alm är det en klar målsättning för bolaget att klara sig utan samhällsstöd på Stockholmslinjen efter februari 2009.

● Efter bolagsstämman i somras trodde du på nollresultat i år, även om Finnair skulle köra vidare. Nu lade de ner redan i augusti, blir det plusresultat nu?

– Målsättningen är definitivt att göra ett plusresultat, hur stort det sedan blir får vi se senare.

● Har ni marginaler att sänka biljettpriserna?

– Nej, vi har ju 1,2 miljoner euro i förlust som vi hemskt gärna skulle tjäna tillbaka. Det behöver visserligen inte gå så fort, men det är alldeles för tidigt att sänka priserna. Däremot blir det kanske fler stolar till ett lägre pris.

● Du sade själv efter bolagsstämman i somras att efter Finnairs nedläggning av Ålandstrafiken, så blir beläggningen avsevärt högre och biljettpriset något lägre.

– Nu har det gått åtta veckor sedan Finnair slutade, sådana förändringar kommer inte på så kort tid. Men jag står fast vid att ju fler som flyger ju fler biljetter kan vi ha till ett lägre pris.

● Ett annat irritationsmoment är att man inte kan boka sig vidare ut i världen utan måste hämta ut sina väskor i Helsingfors och på Arlanda och checka in på nytt. Har ni någon lösning på gång när det gäller det?

– Vi jobbar på det för fullt, men det beror inte på oss ensamma att lösa frågan, det finns någon i den andra änden också.

● När kan det bli klart?

– Vi har ingen tidtabell, men

vi vill ju också ha det här klart så snart som möjligt.

● Till sist, ett mess i Nyan igår berättade om hur det kostar 480 euro Mariehamn-Vasa, men 180 euro Stockholm-Vasa.

– För det första är inte trafiken till Helsingfors på något sätt subventionerad av någon. Vad gäller Stockholmstrafiken, som är subventionerad, har landshagsregeringen bestämt vad det skall kosta dit. Det är märkligt att personen i fråga letat rätt på ett lågpris med Finnair, kombinerat med fullt pris med oss. De som vill komma åt bra priser måste planera sitt resande helt enkelt.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Storflygare efterlyser: Rabatter och större smidighet

Någon form av rabattsystem också på Helsingforslinjen och smidigare system när man behöver boka om resan.

Det efterlyser ett par stamkunder på linjen som Nya Åland pratat med.

– Det är ju klart att priset är rätt högt, och jag skulle gärna se ett rabattsystem. Det har man på andra områden i olika former. Visst går det att få billigare biljetter med en viss framförhållning, men det kostar för mycket att ändra bokningen. Det borde finans en smidigare hantering när man oförhappandes måste ändra sin bokning. Det tycker redarföreningens vd Hans Ahlström som ofta har ärenden till Helsingfors.

Har 70 procent

En annan storresenär är Invalidförbundets ordförande Pekka Tuominen i Mariehamn

– Man kan väl säga att jag är ett specialfall, eftersom jag

Resdatum	T.o.r samma dag	Retur dagen efter
Nästa dag	275,-	240,-
Om en vecka	208,-	176,-
Om två veckor	185,-	153,-
Om en månad	153,-	130,-
Om två månader	109,-	88,-

Boka i tid blir billigare

■ Flygresan till Helsingfors blir 60 procent billigare om du bokar två månader innan resedatum istället för dagen före.

Tabellen visar hur Air Ålands rabattsystem i praktiken fungerar på rutten. Priset gäller en tur- och

returresa, där returen i det första fallet sker samma dag, där man inte vänder åter med samma plan utan tidigast med turen efter.

I det andra fallet väntar man med returen till nästa dag. I övrigt är restiderna under dagarna helt flexibla.

Pekka Tuominen

Hans Ahlström

har invalidpension och fick på Finnair 70 procents rabatt på ordinarie pris Mariehamn-Helsingfors.

Men säger han, om man är tidigt ute och bokar kan Air Åland till och med vara billigare.

– Men för mig har det överlag blivit mycket dyrare, den saken är klar. Sedan har jag andra problem som gör att jag inte är så glad över flygsituationen. Som rörelsehindrad så är det självklart svårare att ta sig in i ett mindre plan.

Pekka Tuominen flyger ofta vidare ut i världen från Helsing-

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax

INSIDER-RÄTTEGÅNGEN

”Banken var i stort

Husell gav en annan version av storägarnas säljintresse

Folke Husell grillades i två och en halv timme i insiderrättegången i går.

Han gav en annan version av säljintresset hos de stora aktieägarna i Ålandsbanken än de själva gav i förrgår.

– De var närmast euforiska. Min uppfattning var att banken var i stort sett såld.

Först ut att vittna under gårdagen var Folke Husell, tidigare vd för Ålandsbanken, numera ”närmast place-rare”, som han själv uppgav sitt yrke till i dag.

Sture Carlson och Johan Dahlman, åtalade för missbruk respektive försök till missbruk av insiderinformation, hördes dagen före. De, och också andra storägare, hävdade då att ingen egentligen varit intresserad av att sälja Ålandsbanken.

Det centrala i rättegången är alltså Svenska handelsbankens invit till Ålandsbankens storägare i januari 2001 om ett eventuellt övertagande av banken, och särskilt det pris som i så fall hade blivit aktuellt.

Husell involverades först den 22 januari, två veckor efter att handelsbankens regionchef i Finland **Carl-Axel Olsson** hade haft sin första sondering med några av Ålandsbankens storägare.

– Jag hade inte hört något ens ryktesvägen, berättade han.

Skyhögt över kurs

Mötet började, vittnade han om, med att ”Dahlman mer eller mindre hyvlade av mig” och förklarade att frågan var av yttersta sekretess och att han inte fick säga något ens i banken.

– Dahlman berättade sedan att en främmande bank närmast sig Ålandsbankens ägare och att uttalat intresse av att köpa banken till ett pris som enligt honom låg skyhögt över börskursen.

Kärnfrågan var, som Husell minns det, om ägarna skulle sälja eller inte.

– Ägarna var väldigt upphetsade över att få så bra betalt. Min uppfattning var att banken då var i det närmaste såld. Men jag sa direkt att jag inte tänkte sälja, oberoende av pris.

Själv gav han en ”ganska optimistisk bild” av Ålandsbankens framtida utveckling vid mötet.

– Jag ville ju inte att banken skulle säljas.

Ville ha ett bud

Han minns att Sture Carlson var tveksam, och **Rafael Mattsson**, och någon till.

Men när Husell föreslog att man skulle meddela detta

till Svenska handelsbanken opponerade sig alla.

– De ville ha ett bud. De ville veta vad banken var värd.

På det mötet sa Dahlman, enligt Husell, att köparen hade ställt krav på ändring av bolagsordningen så att rösträttsbegränsningen slopades och att köparen ville invänta bokslutet den 13 februari för att sedan ge ett pris.

– På det mötet, alltså den 22 januari, sa Dahlman att alla skulle vara klara över att det nu förelåg en insidersituation. Sture Carlson protesterade och sa att inte har det väl varit någon sådan situation dittills.

Husell berättade att han var besviken och upprörd över att ”dom tänkte sälja banken”. Så småningom fick han via **Henrik Kuningas** reda på att det var handelsbanken som var intresserad.

– Han trodde att jag visste.

42 euro per aktie

Vid den tiden låg börskursen på 19 euro. Den skyhöga kurs som nämnts var 42 euro, 120 procent över börskurs.

– Det var det som ägarna trodde att de kunde få.

Den slutsats han sa sig ha dragit av det som sades är att 90 procents förvärv av aktiestocken inte var ett absolut krav från handelsbankens sida.

– Enligt vad jag har hört hade Dahlman ställt kravet att storägarna skulle få sälja även en mindre del än så.

Den 16 februari kontaktade Husell **Anders Wiklöf** som i sin tur ringde upp **Göran Lindholm**, medlem i Ålandsbankens förvaltningsråd. Av Lindholm fick Wiklöf ett mejl som Dahlman hade skickat samma dag och där det bland annat stod att handelsbanken var villig att ge bara 23 euro per aktie och att affären därför var avblåst.

– Jag blev lättad.

Vetskap om optionsköp

I samma veva fick Husell kännedom om Dahlman köp av 605 personaloptioner den 13 februari. **Bengt Lundberg**, insideransvarig i banken, hade nämnt att det kunde vara ett problem.

– Wiklöf var ordförande för inspektörerna i förvaltningsrådet. Vi kontaktade Sture Carlson och skaffade också sakkunnigutlåtanden från advokatbyrå Neovius och från en annan advokatbyrå. Det hela resulterade i att vi tyckte det såg besvärande ut och att vi måste konfrontera Dahlman. Det var ytterst obehagligt för oss alla. Det var pinsamt för

både de inblandade och för banken.

Bedömningen på basen av utlåtandena var att något måste göras. Enligt ett utlåtande kunde banken senare bli skadeståndsansvarig om det visade sig att ägarna skulle lida skada för att inga åtgärder hade vidtagits.

Det var då som en överenskommelse ingicks med Dahlman med stöd av bankens direktion: Om han höll sig borta från förvaltningsrådsmötena så skulle ingen anmälan till finansinspektionen göras. Bedömningen var att detta skulle räcka som åtgärd.

– Men i augusti, ett halvår senare, lät han meddela att han skulle börja komma på mötena igen. Så när finansinspektionen var på inspektion i banken den 24 september samma år rapporterade vi det. Då blev han avstängd.

Avsikten var att Dahlman skulle bli avstängd för alltid.

”En chock”

Men att ytterligare tre i insiderställning blev granskade och avstängda var en överraskning för honom.

– Det var en chock.

Sture Carlson hade redan tidigare berättat om sitt aktieköp den 11 januari och om det första sonderingsmötet om ett eventuellt köp. Men enligt Husell lämnade han mötet snabbt och utan att få så mycket vetskap om vad det rörde sig om, och därför tyckte man inte att det föranledde några åtgärder från bankens sida.

Två av de tre har senare friats från misstankar.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Hetsigt vittnesmål av

Det hettade till ordentligt i insiderrättegången i går när Anders Wiklöf skulle svara på frågor av Johan Dahlmans juridiska biträde Henrik Gahmberg.

– Han ställer helt en helt felaktig fråga som inte har något med den här rättegången att göra, dunderade han.

I går berättade Nya Åland om det protokoll från Alandiabolagens ledningsgruppsmöte den 13 februari 2003 – datumet när bokslutet offentliggjordes – som Johan

Dahlmans biträde Henrik Gahmberg lämnade in till rätten under den första rättegångsdagen och där det berättas om Wiklöfs försök till köp av Alandiabolagens aktier i Ålandsbanken. Köperbudandets gällde sammanlagt 330.000 A- och B-aktier för sammanlagt nästan 5,5 miljoner euro.

Köpförsöket hade anmälts till Ålandsbanken men inte beivrats, hävdade Gahmberg och menade uppenbarligen att **Folke Husell** borde ha anmält Wiklöf till finansinspektionen på samma sätt

som Dahlmans optionsköp hade anmälts två år tidigare.

Gick i taket

Detta tog Gahmberg fram i gårdagens vittnesförhör med Wiklöf. Wiklöf gick i taket.

– Det hade kommit ut att Alandiabolagen ville minska sitt innehav i Ålandsbanken. Jag ringde upp Johan Dahlman dagen innan bokslutet kom och sa åt honom att vi väntar till följande dag. Jag anmälde själv hela ärendet efteråt till **Kaarlo Jännäri** på finansinspektionen och fick svaret att det inte kun-

de betraktas som något försök till insideraffär, fräste han.

Wiklöf var också irriterad över att Gahmberg frågat om sådant som han sagt i polisförhöret.

– Om jag skulle ha varit villig att sälja Ålandsbanksaktier för 40-43 euro styck? Det tror jag inte att jag behöver svara på. J-la spekulationer du kör med. Vill ni att jag ska säga vad Johan Dahlman har sagt i sitt polisförhör?

Beträffande Svenska handelsbankens regionchef i Finland **Carl-Axel Olsson** sa Wiklöf att han ”fick en känsla av att

INSIDER-RÄTTEGÅNGEN sett såld''

I rättssalen. Folke Husell vittnade i går morse i insiderrättegången. Här är han på väg in i salen i tingshuset i Helsingfors. Foto: LEHTIKUVA

Anders W

han var ute efter Ålandsbankens kundnät i Helsingfors". Om uppdragets seriositet säger han så här:

– Jag frågade Olsson om han hade förankrat sitt uppdrag hos bankledningen och han svarade ja. Konstigt att ingen annan kommer ihåg det, alla ägare var i salen när jag frågade.

Smällde i dörren

Han berättade också hur Dahlman tog emot beskedet av Folke Husell att finansinspektionen fått meddelande om hans optionsaffär.

– Han blev rent förbannad och smällde i dörren så jag trodde att dörrkarmen skulle lossna. Men banken har starka dörrar, starkare än fönstren, sa han och drog ner skrätt i salen.

Husell berättade i sitt vittnesmål att Alandiabolagens anmälan av Wiklöfs försök att handla aktier hade ägnats mycket tid och kraft inom banken. Han bekräftade att Wiklöf personligen ringt upp Jän-näri och inom någon dag fått meddelande om att det inte var några problem.

I dag avslutas rättegången med slutpläderingar. (ao)

Liv i luckan. Anders Wiklöf skakade om den strikta rättegången lite när han brusade upp över Johan Dahlmans biträde Henrik Gahmbergs frågor i går, insiderrättegångens andra dag. Här är han utanför rätts-salen.

Foto: LEHTIKUVA

Sverige-spåret ännu starkare. Passaten hittades på en skogsväg mellan Frebbenby och Mörby i Hammarland. Liksom de båda brända bilarna var den stulen i Stockholm, och sedan dess har i spaningsarbetet uppdragats ytterligare föremål från Sverige.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Rånet mot Ålandsbanken Sverige-spåret ytterligare stärkt

Kriminalöverkommissarie Teijo Ristola bedömer att 80 procent av resurserna i utredningen av rånet mot AAB läggs på Sverige-spåret.

Ytterligare föremål från Sverige har påträffats under spaningsarbetet.

Kriminalchef Olof Lindqvist är sjukskriven, och i hans frånvaro sköts rollen som utredningsledare av kriminalöverkommissarie Teijo Ristola vid Centralkriminalpolisen i Åbo.

– Nog kan man säga så att tyngdpunkten i utredningen ligger på hypotesen att gärningsmännen kom från Sverige. Jag skulle uppskatta att 80 procent av våra resurser läggs på att följa det spåret, säger Teijo Ristola och tillägger:

– Vi har andra spår också, men de ligger inte i aktiv utredning på samma sätt.

Två bilar brändes i samband med rånet och har omhändertagits av polisen. En tredje bil hittades på en skogsväg i Hammarland, och användes sannolikt också vid rånet. Alla tre är stulna i Stockholm.

– Sedan lämnade de lite andra föremål efter sig, som vi vet kommer från Sverige, säger Teijo Ristola.

● **Vilken sorts föremål är det?**

– Det vill jag inte kommentera, men vi vet att sakerna är inhandlade eller stulna i Sverige.

● **Det har gått över två månader. Tror du att rånet kan klaras upp?**

– Det är de facto organiserade brottslingar som har gjort det här. Det är svåra motståndare och sådant tar sin tid. Men vi ser hemskt positivt på saken.

TOMMY HARNESK
tommy.harnesk@nyan.ax
tfn 528 452

Ännu oklart om säkerhetsnivån

Sverige ledde tidigare EU:s statistik över värdetransportrån, men har lyckats minska antalet rån med hjälp av skärpta tekniska åtgärder.

Facket avvaktar ännu för att se om Ålandsbankens låga säkerhetsnivå innebar brott mot arbetarskyddslagen.

Bank- och finansanställdas fackförbund Suora har riktat kritik mot Ålandsbanken för bristande arbetarskydd, eftersom pengarna fanns i ett olarmat garage med fönster.

Förbundets jurist Pia Ahonen följer polisutredningen för att se om banken har brutit mot arbetarskyddslagen, men kan ännu inte uttala sig om något sådant lagbrott begåtts.

Avvägningsfråga

Utredningsledare Teijo Ristola uppger att polisen inte hunnit titta på den sidan av saken.

– Vi har haft fullt upp med själva rånet. Det är också rätt svårt att se om det finns ett arbetarskyddsbrott, det är alltid en avvägningsfråga vilka åtgärder ett företag måste ta till för att skydda sin personal. Men det är bra att facket följer ärendet, säger han.

Två veckor efter rånet täckte Ålandsbanken för garagets fönster med ställluckor.

Skydd. Suora har kritiserat AAB för bristande teknisk säkerhet. Efter rånet monterades kraftiga stålskivor för garagets fönster.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

I Sverige, som fram till 2005 hade flest värdetransportrån av alla länder i EU, har rånen sjunkit i antal under 2006. Hitills i år har ett tjugotal svenska värdetransportrån inträffat mot cirka 35 så här års ett normalår. Det visar statistik från branschorganisationen European security transport association.

Enligt kriminologiprofessor Jerzy Sarnecki beror det på att man skärpt den tekniska säkerheten. Särskilt effektiva är de värdeväskor som förstör sedlarna vid stöldförsök, enligt Sarnecki.

TOMMY HARNESK
tommy.harnesk@nyan.ax

Vi firar

0-15-åringar

Isak Mattsson i Gottby fyller 2 år i dag torsdag, den 19 oktober. Grattishälsningar kommer från farmor och farfar i Tranvik.

Teodor Skogberg i Mariehamn fyller 8 år i dag torsdag, den 19 oktober. Grattiskramar kommer från mormor och morfar.

Gratulerar

50 år

Margareta Nyberg
Namn: Margareta Nyberg, f Saarnio.

Född: den 26 oktober 1956 i Saltvik.

Bor: i Jomala Grönbacka.

Yrke: kock på Vikingaåsens skola sedan 29 år.

Familj: maken Kjell Nyberg och hans barn Pernilla, Rebecca och Henrik, barnbarnet Michelle, samt brodern Mauritz Roos med familj.

Intressen: jubilaren kopplar gärna av med simning, är aktiv i Dansens vänner och gillar att vistas ute med båten sommartid.

Födelsedagen: firas lördagen den 28 oktober på Fridborg med öppet hus, mat och dryck, från klockan 18. Släkt och vänner hälsas välkomna.

Döda

Ole Nordin Pensionerade varvsarbetaren Ole Magnus Nordin från Eckerö Marby, avled den 11 oktober 2006 omgiven av sin familj. Han var född den 8 juli 1929 i samma socken.

Makarna Nordin flyttade till Sverige på 50-talet och där arbetade han på Finnboda Varf hela tiden fram till sin pensionering. Som pensionär återflyttade han sedan till Eckerö.

Hans stora intresse var skogsvård, att hugga, plantera och sköta om sin skog. Litet fiske för husbehov trivdes han också med.

Närmast sörjande är hustrun Maj-Britt f Häggblom, sönerna Rune, Tommy och Christer med familjer i vilka ingår åtta barnbarn.

Åke Andersson

Åke Ragnvald Andersson från Lemland Hellestorp, avled efter en kort tids sjukdom den 11 oktober 2006. Han var född den 9 december 1928 i Lemland.

Under hela sitt yrkesverksamma liv arbetade han som byggnadsarbetare. Han renoverade och byggde ett flertal bostadshus och sommarstugor i Lemland, samt även sitt eget bostadshus. Andersson var även med och ledde arbetet med uppförandet av ett större kyllager vid LE-LÖK i Lemland.

Till hans intressen efter pensioneringen hörde att gallra och hugga i skogen, samt att sköta underhållet av den egna bostadstomten. Han var mycket intresserad av friidrott och sport överhuvudtaget, speciellt av fotboll som han på äldre dagar följde från åskådarplats vid Bengtböle idrottsplan i hemkommunen.

Närmast sörjande är hustrun Doris, samt sönerna Bengt och Kjell med familj.

Rättelse

Fel vikt blev det i onsdagens Nya Åland på babygossen Blomberg. Elias lillebror som föddes den 11 oktober vägde 4.490 gram och var 55 cm lång. Föräldrar är Susanne Broman och Tommy Blomberg i Hammarland Skarpnåtö.

Hotell Arkipelag får ny vd

I och med att Wiklöf Holding köper Hotell Arkipelag och ska driva kk-huset förändras vd-rollen.

Ny på posten blir Ann-Louise Djupsund som nu arbetar som intendent på Birka Paradise.

Ann-Louise Djupsund var vd för Arkipelag i mitten på 90-talet. Sedan dess har hon verkat som chef för ett EU-finansierat turismutvecklingsprojekt för Sydösterbotten, varit lärare i kundservice- och turismämnen vid Vasa Yrkesinstitut och nu senast arbetat som intendent på Birka Paradise.

Hon handplockas som vd för Hotell Arkipelag och Hotell Pommern av Wiklöf Holdings koncernchef Nils Lampi som jobbade tillsammans med henne på 90-talet. Han fungerar också sedan ett par år tillbaka formellt som vd för Arkipelag.

– Nu kommer vd:n att arbeta mer operativt. I och med att vi skaffar oss mer fysik, genom kk-huset, måste vi även satsa på den mjuka sidan och stärka management-avdelningen.

Större organisation

Ann-Louise Djupsund, som tillträder den 1 december i år, kommer att jobba mycket praktiskt med turismen och hålla i utvecklingen av kk-huset. Trots att vd:n övergår till att jobba mer operativt kommer tjänsten som operativ chef att bli kvar, men Ulla Vuolteenaho-Janzon, som haft den, har sagt upp sig.

Blir vd. Ann-Louise Djupsund blir ny vd för Hotell Arkipelag och Hotell Pommern i och med Wiklöf Holding-koncernens satsning på konferenser.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

En annan person som får ett stort ansvar i organisationen är Ålands Turist och konferens vd Henrik Nordström som får det primära säljansvaret för Wiklöf Holding-koncernens och Ålands

satsning på konferens och kultur.

Nils Lampi fortsätter som Arkipelags styrelseordförande.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

(s) vill ha 3-5 kommuner

Åland kan inte fortsätta att ha 16 kommuner. Landskapet bör ta fram konkreta modeller för att slå samman dem till tre eller fem stycken.

Den slutsatsen drog socialdemokraterna vid sitt kommunstrukturmöte.

Ett 30-tal socialdemokrater har antagit ett uttalande som går ut på att de 16 kommunerna är för många. Det är främst ekonomiska orsaker som gör situationen ohållbar, enligt socialdemokraternas ordförande Barbro Sundback.

– Det finns inte ekonomiska resurser i kommunerna för att tillhandahålla den service medborgarna har rätt att vänta sig. Mariehamn är kanske den enda kommun som klarar det, säger hon.

Socialdemokraterna anser att man i det fortsatta utredningsarbetet bör ta fram konkreta modeller på tre eller fem kommuner. De demokratiska, ekonomiska och hållbara konsekvenserna av en kommunreform bör klar-

göras, och i förlängningen kan socialdemokraterna tänka sig en folkomröstning kring antalet framtida kommuner.

Pejla i skärgården

Närmast vill socialdemokraterna genomföra fler åsiktspejlingar, liknande den de gjorde i lördags.

– Inte minst i skärgårdskommunerna. Den här typen av undersökningar är ju inte vetenskapliga, men det är bra att träffa folk och höra efter vad de tycker, säger Barbro Sundback.

Vid pejlingen tillfrågades 268 personer, och 75 procent av dem ville ha en ändring i kommunstrukturen.

92 personer, motsvarande 34 procent, ansåg att det skulle vara bra med tre kommuner på hela Åland. 49 personer, motsvarande 18 procent, ville ha fem kommuner.

32 personer, motsvarande 12 procent, ansåg att Åland kunde vara en enda kommun medan 30 personer, eller 11 procent, hade andra förslag.

Socialdemokraterna har enats om att 16 kommuner är för många. Det är främst ekonomiska orsaker som gör situationen ohållbar, enligt Barbro Sundback.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

65 personer (25 procent) ville ha det som det är i dag.

TOMMY HARNESK
tommy.harnesk@nyan.ax
tfn 528 452

Den 5 oktober föddes den här flickan som skall heta Moa. Hon vägde 4.215 gr och var 50 cm lång. Föräldrarna heter Johanna Hagström och Karl Nordlund och familjen bor i Mariehamn.

Foto: PRIVAT

GUDSTJÄNSTER

MARIEHAMNS FÖRSAMLING

Torsdag 19.10

Kl 12 Torsdagslunch i S:t Görans förs.hem. 5€.

Söndag 22.10

Kl 11 Högmässa i S:t Görans kyrka, Andersson, Eriksson. Skördefest med auktion, K-G Sandholm, mäklare. Serv.

Kl 18 Kvällsgudstjänst i S:t Mårtens kyrka, Byfält, Deäki

Tisdag 24.10

Kl 13.30 Pensionärsträff i Odalgården. "Bilder från Island"

Onsdag 25.10

Kl 8.30 Morgonmässa i S:t Görans kyrka, Andersson

Kl 19 Förbön och sång i S:t Mårtens kyrka, pred. Nina Lindfors

Torsdag 26.10

Kl 12 Torsdagslunch i S:t Görans förs.hem, 5€.

Kyrktaxi mot beställning tel 19 500

GRATTIS

Liten blir stor...

Fanny Holmberg
18 år
19.10.2006

Grattiskramar

från
Mamma, Kalle & Rico

■Tältfixarna MR öppet bolag i Jomala har registrerats som ny firma av Mikael Kristoffer Hietanen och Rickard Johannes Eckerman. Man ska syssla med uthyrning av partytält, bord, bänkar och stolar.

■En cykel har tagits utan lov från Smedsgränd i Mariehamn, någon gång mellan den 14 och 16 oktober. Händelsen betecknas som olovligt brukande.

Hoppets Stjärna

■Måndagen den 30 oktober kl. 19.00 blir det fadderträff på Röda Korsgården. Elisabeth Lundell visar film och

berättar om barnhemmet och verksamheten för aidsdrabbade barn i Kisumu, Kenya. Vi diskuterar en ev. fadderresa till Kisumu under 2007. Träffen är öppen för allmänheten. Insamlingen för barnens skolavgifter och studier i Kenya fortsätter under hela hösten. Du kan engagera dig genom att ta ett fadderbarn i Kisumu eller göra en inbetalning. Märk inbetalningen med "Till barnen i Kisumu"!

Inbetalningar kan göras i alla banker.

Julpaketinsamling pågår 2-25 november på måndagar och torsdagar kl.19.00-21.00, samt lördagar 10.00-14.00 (Ej Allahelgonadagen!) på Köpmansgatan 4 (City Sport och Cykels f.d. lokal).

Vi ber om att julgåvorna hämtas färdigt inslagna i papper, kartonger eller lådor. Ange på paketet vilken sorts paket det är (för Barnfamilj,

Pensionär eller Barn). Läs mer på www.starofhope.org. OBS! De som skickar paket till sina fadderfamiljer i Vitryssland, bör skriva detaljerad och exakt innehållsförteckning på paketet, gärna på engelska!

Under tiden, då julpaketen tas emot, skall vi även ha försäljning av böcker, CD-skivor och julkort, samt en loppmarknad. Intäkterna går oavkortat till barnens skolavgifter i Kenya och i Ryssland.

Värd att rädda ur tystnaden

– Ålänningarna har nog all anledning att vara stolta över Atos Wirtanen. Det säger professor Lars D Eriksson, ålänning i Helsingfors som har många minnen av Wirtanen.

Det har i år gått hundra år sedan Atos Wirtanen föddes.

Atos Wirtanen (1906-1979) från Långbergsöda i Saltvik blev typograf och journalist, politiker på vänsterkanten, filosof och författare. På sin tid var han, över språkgränsen och i författarkretsar ett känt namn också i Skandinavien. Till Åland återkom han bara som sommargäst.

Lars D Eriksson drar sig inte för att säga att han tycker att Wirtanen är den störste ålänning han vet, men samtidigt otroligt bortglömd.

Gick mot strömmen

När jag frågar Eriksson om Wirtanens betydelse tar han först upp hans tid som journalist på tidningarna Arbetarbladet och Ny Tid.

– Han var en bra skribent och vågade gå mot strömmen.

I Finlands politiska historia kommer man, enligt Eriksson, främst att minnas Wirtanen för att han som riksdagsman gick med i den så kallade fredsoptionen som ville att Finland skulle bryta med Tyskland och lösgöra sig ur kriget.

– Någon större politisk påverkare var han väl ändå inte trots att han kände alla

inom politiken och alla kände honom. Han hamnade ju också tidigt i konflikt med K-A Fagerholm. En politisk pragmatiker stod mot en visionär och tänkare och Atos blev naturligtvis utspelad.

Att det socialistiska enhetsparti som Wirtanen grundade när han bröt med socialdemokraterna inte blev någon framgång förvånar inte Eriksson.

– Han var nog ingen organisatör.

Fina aforismer

När det gäller Wirtanens författarskap är det framför allt de tidiga aforismsamlingarna som Eriksson vill lyfta fram.

– I fråga om aforistiken tävlar han i Finland bara med Elmer Diktonius. Han var både briljant och beläst.

Aforismerna hör enligt Eriksson till sådant som kanske kunde återutges i dag. De filosofiska verken "Nietzsche den otidsenlige" och "Tekniken, människan, kulturen" menar han är intressanta, men ändå mest produkter av Wirtanens privata tänkande.

– Han var ju ingen akademiskt utbildad filosof.

Eriksson erinrar om att Wirtanen utöver Nietzsche skrev böcker om Strindberg och Lenin. Det finskspråkiga verket om Lenin tillkom, under sommarvistelser på Åland, i slutet av sextioalet.

– Han hade med sig Lenins samlade verk, 38 band, till den sommarstuga som han hyrde.

Enligt Eriksson kan man utläsa något av att Wirtanen skrev just om Nietzsche, Strindberg och Lenin.

– Namnen visar att han hade en förkärlek för stora dramatiska personligheter.

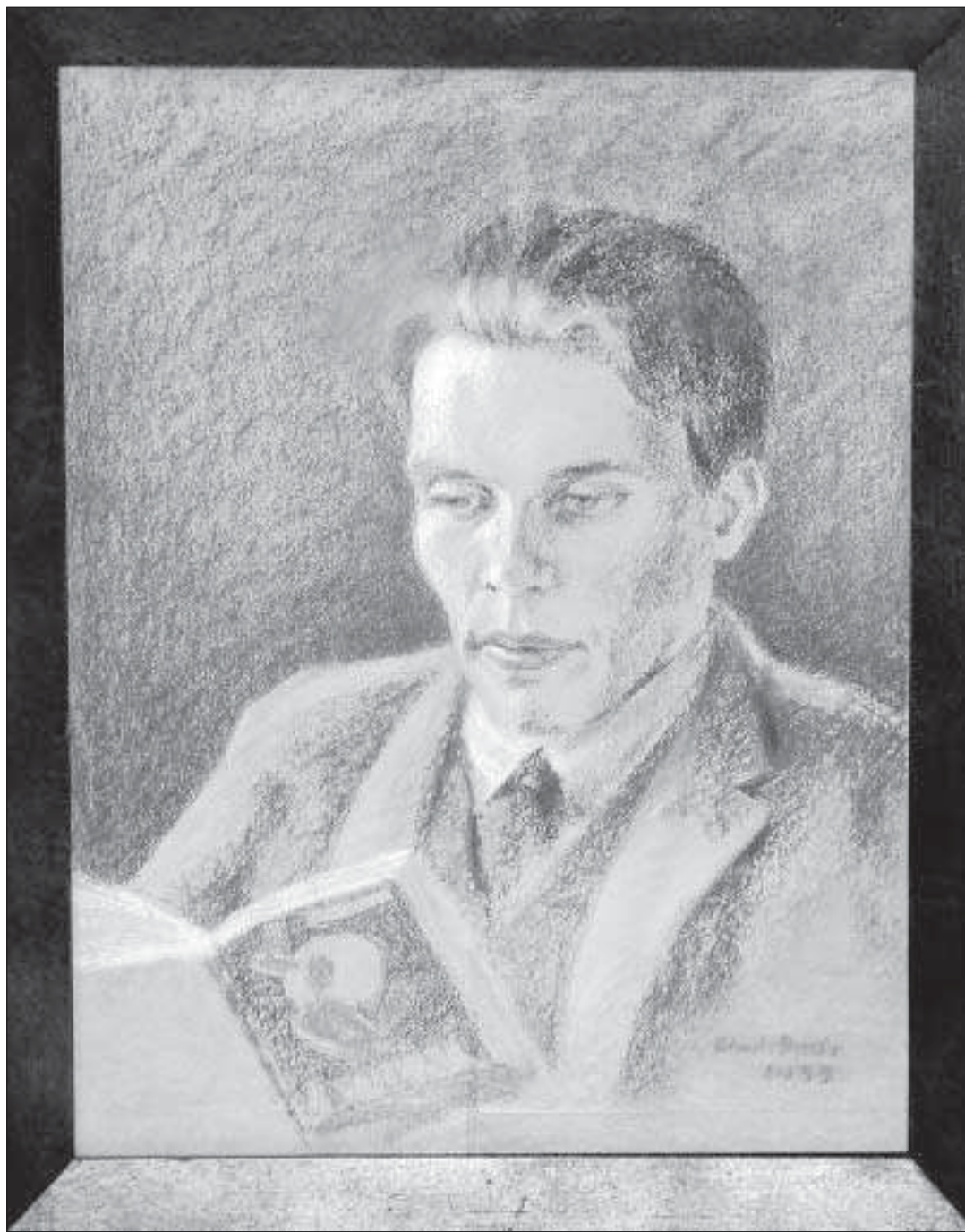
Skrev för Kekkonen

Wirtanens kontakter var omtalat vittförgrenade, och Eriksson nämner som ett exempel att han ännu på sextioalet skrev en del tal, närmast i kulturpolitiska frågor, för president Urho Kekkonen.

– Vilken annan ålänning har varit spökskrivare för en president?

Även här gällde det ju en stark personlighet.

För sextiotalisterna, den generation av unga intellektuella på vänsterkanten som Eriksson själv tillhörde, fick Wirtanen stor betydelse.

Sekeljubileum. Det har i år gått hundra år sedan Atos Wirtanen föddes. Pastellen, som finns i Ålands konstmuseums samlingar, är (troligen) signerad Edmund Bade och året är 1933. Foto: ERKKI SANTAMALA

– Vi kände honom alla och han kände oss trots att han redan var över sextio då. Vi satt ofta med honom på konstnärskrogen Kosmos och diskuterade. Att strida med honom hörde till, det var han själv en mästare på. Men det var med humor, han blev aldrig riktigt arg.

– Var vi utan pengar när notan skulle betalas kunde vi ringa och be honom komma. Det gjorde han alltid och lånade oss vad som behövdes, minns Eriksson.

Värd att minnas

Alf-Erik Helsing, numera pensionerad chefredaktör för socialdemokratiska Arbetarbladet, tycker att Atos Wirtanen är värd att ihågkommas.

– I allra högsta grad.

Helsing har läst en hel del av de ledare som Atos Wirtanen skrev i Arbetarbladet. Han säger att Wirtanen på trettioalet var närmast tannerman.

– Det han uppskattade hos partiordföranden Väinö Tanner var dennes försvar för demokratin och kamp mot den högerextrema Lapporörelsen.

Helsing konstaterar att Wirtanen vid denna tid kunde vara mera kritisk till partisekreteraren Karl H Wiik, som han dock senare, efter kriget, skulle följa in i den folkdemokratiska rörelsen.

– Wirtanen kunde vara mycket kategorisk, tydligen också ganska kolerisk. Då han valt linje följde han den konsekvent till det bittra slutet, säger Helsing.

Personliga minnen har han av Wirtanen från slutet av sextioalet då Wirtanen sökte sig tillbaka till den socialdemokratiska rörelsen.

– Det var nog de unga intellektuella som lockade honom. De såg honom som en slags mentor, säger Helsing.

Han minns kongressen år 1974 då han själv var förbundssekreterare i arbetarförbundet. Vid kongressen mötte Wirtanen sin gamla kollega, som riksdagsman och chefredaktör, dåvarande talmannen K-A Fagerholm.

– De hade då inte talat med varandra efter stridigheterna och splittringen och återseendet var väl inte så alldeles hjärtligt, säger han.

Enligt Helsing var det meningen att Atos Wir-

tanen tillsammans med författaren Anna Bondestam och redaktör Henrik Helenius skulle ha skrivit arbetarförbundets 75-årshistorik i början av sjuttioalet.

– Wirtanen var entusiastisk inför uppgiften, men minnet sviktade kanske och orken började tryta och han kom inte längre än till rubriker och stolpar. Det blev sedan Helsing som fick ta över arbetet och slutföra det tillsammans med Bondestam.

Enligt Helsing bedömning var Atos Wirtanens betydelse som författare och filosof större än som politiker.

– Som politiker var han nog alldeles för kolerisk och kompromisslös.

"Bryt tystnaden"

"Det är dags att bryta tystnaden kring Atos Wirtanen" skrev för sin del kulturjournalisten Gustaf Widén i en krönika i Svenska folkskolans vänner tidskrift Svenskbygden i början av året. Han befarrar att få ha läst honom på senare år och menar att Wirtanen marginaliserats i offentligheten. "i finlandssvensk litteraturhistoria blev han en fotnot".

Liksom Lars D Eriksson lyfter Widén fram Wirtanens aforismer. Han skriver att det är lättast att närma sig honom i aforismerna, där han delar med sig av sina sociala visioner.

I en artikel i Nya Åland år 1996, till 90-årsminnet av Wirtanens födelse, konstaterade kulturredaktör Benita Laanti-Helander att Atos Wirtanen lämnade massor av opublicerat material efter sig och att det kanske vore dags för ytterligare en genomgång. Hon menade att det definitivt är dags för en biografi och hoppades att den skulle bli klar till hundraårsminnet.

Någon biografi har det inte blivit och på Åland verkar få ha noterat att hundraårsdagen av Wirtanens födelse passerades redan i början av året. I samband med den åländska bokmässan lördagen den 11 november har professor Lars D Eriksson dock inbjudits för att tala om Atos Wirtanen.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Atos Wirtanens barndomshem i Saltvik Långbergsöda på en målning av Katarina von Rauch från år 1946, ur Ålands konstmuseums samlingar. Tavlan finns deponerad på Ålands rättshjälpsbyrå.

Foto: ERKKI SANTAMALA

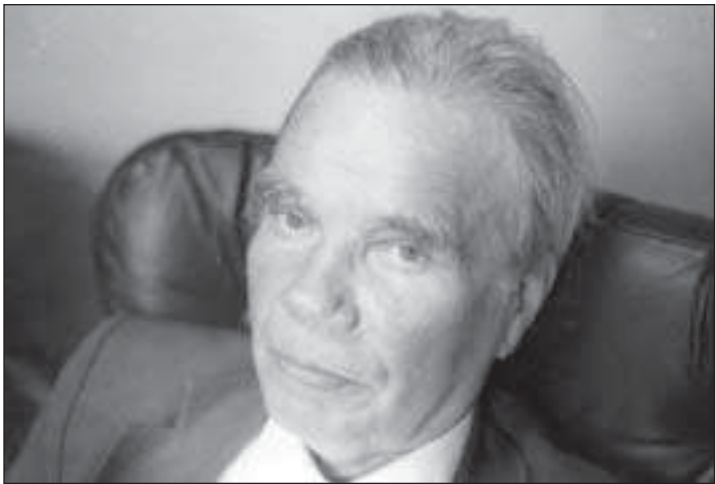
På Sveriges största internetsida för talesätt, ordspråk och aforismer, Livet.se, kan man finna ett litet urval av sådant som Atos Wirtanen skrivit. Följande finns med:

Att bereda läsaren glädjen av igenkännandets överraskning är charmen hos den äkta aforismen.

Att vara självuppfylld innebär i regel att vara tom.

Den geniale politikerns finaste, sista konst och hemlighet: att vilseleda genom absolut ärlighet.

Man uppskattar hellre de egenskaper hos andra man själv saknar än dem man äger endast i mindre grad.

Mångkunnig. Typograf, journalist, författare, filosof, politiker. Atos Wirtanen var mångsidigt verksam och mycket produktiv. Här på en bild från ett besök på Åland i mitten av sjuttioalet. Foto: HASSE SVENSSON

Från typograf till doktor

Atos Wirtanen verkade hela sitt vuxna liv utanför Åland, men barndomshemmet stod på Norrgårds i Långbergsöda by i Saltvik.

Atos Kasimir Wirtanen (i kyrkboken antecknad som Aatos) föddes den 27 januari år 1906 och avled i Helsingfors den 10 mars år 1979. Han ingick i en syskonskara på nio och hemmet var tvåspråkigt, fadern Karl Robert Wirtanen (tidigare Johansson) var svenskspråkig medan modern Eva Amanda f. Lundelin var finskspråkig.

Atos Wirtanen hade bara folkskola som teoretisk grund, men skulle år 1973 promoveras till filosofie hedersdoktor vid Helsingfors universitet.

Typograf

Redan som 13-åring började den unge Atos som typografilärling vid tidningen Ålands tryckeri i Mariehamn och bara några år senare, år 1922, blev han medarbetare i Arbetarbladets spalter där han småningom skulle bli ledarskribent och 1940 chefredaktör.

Den posten fick han lämna vid fortsättningskrigets utbrott 1941 på grund av sitt engagemang i den så kallade fredsoptionen i riksdagen. Han återkom efter kriget och var på nytt chefredaktör åren 1945-1947.

Wirtanen var riksdagsman för socialdemokraterna från 1936, men gick efter kriget över till det av honom själv grundade socialistiska enhetspartiet där

han var ordförande 1948-55. Enhetspartiet ingick, tillsammans med kommunistpartiet, i takorganisationen DFFF, Demokratiska förbundet för Finlands folk.

Wirtanen hade gått över till den folkdemokratiska riksdagsgruppen redan år 1946. Han blev chefredaktör för folkdemokraternas svenskspråkiga tidning Ny Tid, en post som han innehade åren 1947-1953.

Författare

Som författare skrev Atos Wirtanen såväl skönlitterära som filosofiskt-politiska verk, sammanlagt ett femtontal. Bland hans filosofiska arbeten märks ”Nietzsche den otidsenlige” och ”Tekniken människan och kulturen”.

Han skrev biografier över Strindberg (översatt till finska, tyska och japanska) och Lenin (på finska). Sina politiska hågkomster samlade han i böckerna ”Mot mörka makter” och ”Politiska minnen”.

Tidigare hade han utgett några aforismsamlingar och en volym med diktalster. Efter hans död utgavs, på basen av efterlämnade anteckningar, boken ”Och så vidare? Beträktelser av en utopist”.

Atos Wirtanen gifte sig år 1954 med danskonstnären Irja Hagfors. Han hade tidigare varit förlovad med författaren och konstnären Tove Jansson och har ansetts vara förebilden för hennes snusmumrik i berättelserna om Mumindalen. (jk)

Inte helt utlånad

Böcker av Atos Wirtanen finns runt om på de åländska biblioteken och lånas i någon mån. På stadsbiblioteket i Mariehamn säger bibliotekschef **Eva Gustafsson-Lindvall** att man har ett tiotal av Wirtanens böcker, en del i flera exemplar. Några finns i hyllorna, andra i magasinet.

Av statistiken ser hon att en bok med aforismer varit lånad ett par gånger, ”Politiska minnen” fyra gånger, ”Mot Mörka makter” fem gånger och den postuma ”Och så vidare”, hela 19 gånger.

Hundraårsminnet har man inte uppmärksammat i stadsbiblioteket, men Eva Gustafsson-Lindvall säger att

man mycket väl kan tänka sig att ställa fram lite böcker av Wirtanen.

– Men vi måste först se i vilket skick de är, säger hon.

Inte heller kommunbiblioteket i Saltvik har hittills uppmärksammat hundraårsminnet. Bibliotekarie **Anna-Lena Dahlén**, som befinner sig på semester, menar att det kan vara svårt att att göra något speciellt kring Atos Wirtanen just nu. Detta på grund av att biblioteket tillfälligt är utflyttat till skolans gymnastiksal eftersom golvet i biblioteket är fuktskadat och måste förnyas.

Hon konstaterar dock att biblioteket har arbeten av Wirtanen för utlåning. (jk).

Danielsson lämnar Indigo

Krögaren Ulf Danielsson har gjort sitt på Indigo. Nu lämnar han över den ekonomiska biten till sina kompanjoner.

Han håller dock inte tassarna borta från restaurangbranschen, utan ska driva en restaurang i Helsingfors.

Från början var det tänkt att Ulf Danielsson skulle stanna ett år på Indigo och sköta den ekonomiska biten, men det blev två och ett halvt år. En anledning är att restaurangens popularitet har gjort det svårt för krögargänget att hinna förverkliga sina visioner.

– Kundtillströmningen har varit större än man kunnat tro och därför har allt gått lite trögare, men nu tycker jag att vi är mycket nära det koncept vi hade tänkt oss.

Tillsammans med **Stig Grönlund** och **Björn Ekstrand** öppnade Ulf Danielsson restaurangen Indigo i Mariehamn våren 2004. Nu när han ser tillbaka på tiden kan han konstatera att det har varit fantastiskt roligt.

– Man kan inte ha en bättre restaurangupplevelse på Åland än att jobba tillsammans med Stig och Björn.

Fler kurser

Han tycker att de tre har kompletterat varandra bra. Stig Grönlund har bra kunskaper om drycker och Björn Ekstrand om mat.

– Och jag är bra på pengar, säger Ulf Danielsson och skrattar.

Än finns planer för Indigo som inte förverkligats fullt ut. Ulf Danielsson hoppas att konceptet med gästspel utifrån kommer att utvecklas. Tanken är att duktiga och kända kokar eller vinkännare ska komma till restaurangen och dela med sig av sina kunskaper. Hittills har bara en sådan kväll ordnats.

– På sikt kan det också bli aktuellt med fler kurser och upplevelser. Till exempel kan gästerna bjudas in att laga mat med oss.

Ulf Danielsson, som har

Går vidare. Från och med nu måste Ulf Danielssons kompanjoner på Indigo stå på egna ben. Bilden togs när han gav Nyans läsare matlagningstips för ett par år sedan.

Foto: JONAS EDSVIK

en lång erfarenhet som krögare på Åland, har på senare tid inriktat sig på fastighetsaffärer. Han ska nu främst jobba med sitt investmentbolag, men han släpper inte restaurangbranschen helt.

När Ålands landskapsdagar arrangeras i Helsingfors nästa år är han projektansvarig för en restaurang som

ska stå på Senatstorget.

– Vi ska bygga upp något helt nytt som ska se ut som att det alltid stått där.

För den som behöver en restaurangkonsult kommer Ulf Danielsson troligtvis också finnas tillgänglig.

● **Kommer du att öppna ytterligare någon restaurang på Åland i framtiden?**

– Den här gången tänker jag inte säga ”aldrig mer”, men jag tror att det dröjer.

– Det måste finnas yngre och mer taggade personer än jag på Åland. Men det är möjligt att jag någon gång tar på mig en sådan roll som jag haft på Indigo igen.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Riket vill inte ha brändöbjörn

Vilda djur flyttar man inte på, de får flytta själva

Framtiden för björnen eller björnarna på Brändö är oviss. På rikssidan tar man inte emot den sortens återflyttare, om de inte kommer frivilligt. Och miljön på en skärgårdsö är inte helt naturlig för en björn.

På Brändö pågår älgjakten som bäst, så man har undanbett sig uppspärning av björnen just nu. Eller björnarna. Det finns uppgifter om att spåren kommer från två olika stora björnar.

Vid lantrådskaftet i går konstaterade miljöminister **Harriet Lindeman** (fs) att den hund som är tänkt att spåra upp björnen inte har fått komma till Brändö på grund av älgjakten.

– Men vi har sagt att för vår del får man sätta igång omedelbart.

Vem vill ha en björn?

Lindeman skulle helst se att

björnen kan flyttas. Att skjuta den är enligt henne den sista utvägen. Frågan är vart den kan flyttas ifall det skulle lyckas att söva ner den.

– Jag har förstått att inställningen på rikssidan är negativ till att ta emot den.

Det bekräftas av biträdande avdelningschef **Christian Krogell** på jord- och skogsbruksministeriet.

– Det är svårt att hitta platser där befolkningen är villig att ta emot stora rovdjur. Och om man hittar en sådan plats, hur skall man kunna garantera att djuret hålls där?

Flyttar inte

Krogell säger att den definitiva linjen på rikssidan är att inte flytta stora djur.

– De får flytta på sig själva, men vi flyttar dem inte. Vi hade i fjol en björn nära Helsingfors. Polisen försökte skrämma iväg den och det lyckades. Men den vandrade längs järnvägsspå-

ret och blev ihjälkörd av ett tåg.

Myndigheterna följer alltså med situationen och om den blir ohållbar, om djuret åstadkommer skador, så kan man ge avlivningstillstånd. Just nu finns det uppenbarligen en björn också på den åboländska sidan i skärgården. Också där följer man med läget.

– Orsakar den olägenheter, klarar den sig, blir det störningar och olägenheter framöver? Det är sådant vi tittar på.

Krogell säger att det ofta är unga björnar som söker sig till nya områden. Men om området inte är gynnsamt, om det inte finns mat när de på våren kryper ur idet, så flyttar de vidare eller återvänder till platsen de kom från.

Tillfaller landskapet

Vad gäller björnförekomsten på Brändö konstaterar Krogell att han inte känner till saken tillräckligt bra för att

ha en uppfattning om vad som borde eller kunde göras. Han konstaterar att det är landskapsregeringen som fattar beslut och han har informerat om hur man till exempel gör med avlivningstillstånd på rikssidan.

Tillstånd kan ges till en markägare som drabbats, en jaktvårdsförening eller dylikt. Den ansvariga skall ha markägarens tillstånd att jaga och på rikssidan är man noga med att området skall vara avgränsat och tiden för jakt begränsad. Det är inte meningen att man skall jaga en björn genom halva landet.

Han säger också att bytet i sådana här fall alltid tillfaller staten, i Brändöfallet landskapet, som kan besluta om att ge det till viltforskning, till någon skola eller museum för uppstoppning eller sälja köttet på allmän auktion till högstbudande.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

TOHATSU outboards BESTÄLL NU!

Din 2-taktare för leverans i december, 2 års garanti borgen för den japanska kvaliteten och priserna torde vara svårslagna!

OBS! Vi kan även bevilja betalningstid till våren. Kom in och diskutera!

Öppet vardagar 10-17

ERbilab

Vikingagränd 1 A
Tfn 14750
GSM 0400 595 732

De utmanar till ÅM i mobilfoto

Allt fler går omkring med en kamera i fickan. Allt fler köper nämligen en mobiltelefon med kamera när de köper nytt. Nya Åland inbjuder till "ÅM i Mobilfoto" tillsammans med Ålands mobiltelefon ab.

– Det får gärna vara bilder med humor i, säger Nya Ålands fotograf Stefan Öhberg.

Han sitter i juryn som utser vinnarbilden om en dryg månad, tillsammans med fotoklubben Obscuras ordförande Lena Wilson-Laajali och Mariehamns telefons vd Stig Selander.

Över 70 procent av alla mobiltelefoner som säljs nu är utrustade med en kamera. De kostar allt från 190 euro upp till drygt 600. De är utrustade med allt från en vga-kamera på bara 0,3 megapixel till en fullödig kamera med 3,2 megapixel.

1:a pris

– Man får telefon och kamera till ett lägre pris än om man köper dem var för sig. En undersökning i Finland visade att bland de flest sålda digitala kamerorna var en Nokia-mobil nummer sex på listan, säger Stig Selander.

Första pris i fototävlingen är just en av Nokias bättre

Knäppa. Lena Wilson-Laajali har redan hittat ett motiv, medan Stefan Öhberg och Stig Selander knäpper för fullt med sina kameramobiler. Dessa tre får inte vara med i tävlingen, men skall senare i höst utse åländska mästaren i "mobilfoto".

Foto: ERKKI SANTAMALA

kameramobiler, modell N73, värd 640 euro.

Fotoklubben Obscuras ordförande Lena Wilson-Laajali är entusiastisk inför tävlingen.

– Jag har själv ingen erfarenhet av att fotografera med en kameramobil, men det här är jättekul för fotointresset har ökat enormt med den digitala tekniken. Det blir verkligen intressant att se vilket resultat man kan få med kameramobilerna.

Stefan Öhberg hoppas på att så många som möjligt skickar in bilder under tävlingstiden. Han ser också den nyhetsmäsiga vinkeln i det hela.

– Det är ju skitbra att folk har kameramobiler, typ när det händer bankrån. Folk har chans dokumentera saker som händer. Alla borde gå med en på sig och sedan mms:a Nya Åland.

Han brukar ha med sig en liten kamera på fritiden, men har ingen egen kameramobil.

Stig Selander tycker också att kameramobilerna duger bra som familjekameror och de är enkla att hantera.

– När man köper en kameramobil så får man hjälp med inställningarna att skicka mms.

Gå nära

Och det är med mms man deltar i tävlingen. Det är bara bilder som kommit till Nya Åland den vägen som godkänns att delta i tävlingen.

Men vad är då en bra bild?

– Det skall vara en bra komposition och form, det brukar jag titta på. Närbilder är bra. Största felet folk gör är att de tar för mycket med runt om motivet, säger Lena Wilson-Laajali.

Så här deltar du i tävlingen

ÅM i Mobilfoto arrangeras av Nya Åland i samarbete med Ålands Mobiltelefon Ab.

Vinst: Kameramobil Nokia N73 (värde 640€), 3,2 megapixel kamera med Carl Zeiss optik.

Skicka in fritt antal bilder, roliga, vackra, nyheter, motivet är fritt.

Endast bilder inskickade via MMS till 0457-323 44 44 deltar i tävlingen.

Nya Åland publicerar fritt ett antal av bilderna i tidningen under tävlingsperioden, och samtliga på www.nyan.ax. Tävlingsperioden startar i dag och avslutas den 30 november.

Vd skall man då tänka på när man fotograferar med en kameramobil, som trots allt har sina begränsningar.

– Man måste hålla den stadigt om det är lite sämre ljus, säger Stefan Öhberg.

Han tycker också att man skall söka olika vinklar på motivet och sedan välja den bästa bilden. "Rena" bilder, utan störande grejer i bakgrunden, är också bra.

– Jag ser gärna att det finns humor i bilderna. Jag tycker att sådana här bilder gärna får vara roliga.

Då så, välj motiv, håll stadigt, knäpp och mms: till Nyan. Lycka till!

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

**Lördag
21 oktober
kl 13.00-14.30**

signerar

Michael Björklund
boken Strömsö
-de bästa bilderna
och **Leo Löthman**
sin bok Isnätter

LISCO
BOK & PAPPER

Skarpansvägen tfn 17 177 www.lisco.fi info@lisco.fi

**Premiär på EM
21 oktober!**

Vinn en
ballongflygning!

Fira med oss!
Under premiärhelgen
21-22 oktober bjuder vi
alla barn på ballonger och godis.
Mer erbjudande inne i butiken.

**Se annons på
fredag i Nya Åland**

www.em.com

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

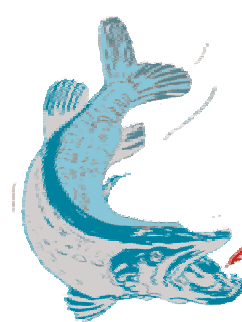
ÖPPET:

Måndag 9-19
Tis, ons, tors 9-17
Fredag 10-17
Lördag 10-14

OBS! Extra helgöppet: lörd. 10-15, sönd. 12-16

Skönt att
komma hem.

Nyan-Nappet

ÅLANDS LÄNGSTA
FISKEÄVLING PÅ GÄDDA

**Vinn fiskehelg, mobiltelefon
eller drag!**

Nyan-Nappet är en tävling som går ut på att fånga längsta gäddan på sitt spö mellan första juni och 31 oktober.

Första pris en fiskeweekend värd 350 euro till Älvkarleby, bästa junior vinner en mobiltelefon från Sonera Piste.

Blanketter för deltagaruppgifter samt regler finns att få på Nya Åland, Sunes Jakt och Fritid, Jakt- och fiskebutiken Äventyret, Fiskarboden eller Nya Ålands hemsida www.nyan.ax

Tävlingsregler, resultat, bilder,
m.m., se www.nyan.ax

MÅNADSPRIS!

Varje månad delar vi ut
fina dragpaket
värda ca 30 euro till
herr/junior vinnaren

UTLOTTNING!

Vi lottar ut två handgjorda
drag av Jussi Kuitunen
bland alla inlämnade
bidrag i oktober månad

Säsongsavslutning

31
oktober

I samarbete med:

ECKERÖ LINJEN

SUNES
Jakt & Fritid

Nya Åland
☆☆☆

PREMIÄRVISNING!

FREDAG och LÖRDAG

Opel. Fresh thinking – better cars

OPEL CORSA

- fräsch dynamisk formgivning

Snabb, exakt och dynamisk – nya Opel Corsa är härligt lättkörd.

Oavsett om du kör på hårt trafikerade gator i stan, tar dig fram längs vindlande vägar på landsbygden eller åker på motorvägen ger Opel Corsa instinktiv och exakt respons i alla lägen.

Vad Opel Corsa handlar om är att vara ett komplement till dig och din livsstil. På insidan har Corsa det utrymme och den flexibilitet som krävs för en anpassning till dina krav – oavsett vilka krav du har. Exteriört får dess karismatiska utseende och tydliga former dig att vilja hoppa in och köra iväg.

Pris från 14 900€ + lev.kostn. 600€

OPEL MERIVA

Pris från 18 470€ + lev.kostn. 600€

Merivas monocab-konstruktion ger en flexibel interiör för fem passagerare och/eller godstransporter. Meriva är alltid redo för nya situationer i vardagen. Med sin kompakta exteriör är Meriva lättmanövrerad.

OPEL ASTRA KOMBI

Pris från 20 200€ + lev.kostn. 600€

Opel Astra Kombi har med sin slående design och sin flexibla, rymliga interiör allt för att komplettera din aktiva livsstil. Astra Kombi handlar om komfort, utrymme och flexibilitet.

CHEVROLET CAPTIVA

- från bergsväg till motorväg

Inifrån och ut är **Captivan** en kompakt stadsjeep med robust karisma, gjord för att föra dig och dina färdkamrater vart som helst. Interiören är generöst tilltagen och helt flexibel. Captiva har gott om kraftreserver som för dig dit där spänningen finns vilket den är konstruerad att göra med säkerheten i fokus – med skyddsbågar av stål, komplett uppsättning krockkuddar och aktiva system som ESP och Traction Control. Captiva – modern stil, med massor av kraft!

Pris från 35 900€ + lev.kostn. 600€

CHEVROLET

CHEVROLET EPICA

Pris från 25 900€ + lev.kostn. 600€

Välkommen in och bekanta dig med vår nya eleganta och lyxiga **Epica**. Strömlinjeformad design förhöjs ytterligare av integrerade framljus, legerade fälgar och diskreta kromdetaljer. Epica är en fullutrustad sedan som är lika trevlig att köra som att färdas i.

*Vi bjuder på
kaffe med dopp!*

Försäljare: Stanley tfn 527 720, Niklas tfn 527 722.

Tel. 19 800, fax 527 735

Elverksgatan 7, öppet vardagar 8-17,

lördag 21 OKTOBER 10-15

– Vägen till en bra affär –

BILHALLEN

VÄLKOMMEN IN!

Familj med multihandikappat barn vill att närståendeva

”Orättvis tolkning av lagen”

– Det känns orättvist. Jag är hemma varje eftermiddag när barnen kommer från skolan. Varför ger mitt arbete som närståendevårdare åt vår yngsta son mig inte rätt till det partiella stöd som andra föräldrar får?

Den frågan ställer sig Marina de Haas i Lemland Bengtsböle.

Kaffet står framdukat på köksbordet när Nya Åland kommer på besök till familjen de Haas – mamma Marina, pappa Micael och skolbarnen Thim, snart 12, Moa, snart 9, och Cia, 7 år. Lillbrorsan Ted, 5 år, är på dagis. Köket är ljus, välstädat och bara få saker står framme – av förklarliga skäl.

Orsaken till vårt besök är de erfarenheter som familjen har av den ändrade lagen om partiellt stöd för vård av barn i hemmet. Från och med den 1 juni i år har vårdnadshavare till skolbarn i årskurserna 1 och 2 rätt att få stödet om de inte utnyttjar kommunal fritidshemsplats. Det partiella stödet är 97,13 euro per månad. Stödet för skolbarn kan dessutom sökas retroaktivt från 1 januari i år.

Sökte stödet

Familjen de Haas fick reda på det här via det infobladd som kommunen delar ut en gång i månaden.

– Jag tänkte att det ju berörde också oss eftersom Moa gick i tvåan vårtemmin 2006 och Cia började skolan från och med det här läsåret. Ingen av dem har kommunal fritidshemsplats eftersom jag är hemma på eftermiddagarna. Jag pratade med socialkansliet och fick beskedet att jag skulle lämna in ansökan, berättar Marina.

Men familjen fick avslag med motiveringen att Marina inte har ett förvärvsarbete. Kravet är att man jobbar högst 30 timmar per vecka. Nedre gräns anges inte.

Det är här som familjens uppfattning skiljer sig från lagtolkarnas.

Familjens yngsta barn Ted har en mycket ovanlig medfödd sjukdom – Leighs syndrom – som gör honom multihandikappad. Som tilläggsdiagnoser har han svår autism och epilepsi. Han kan inte koncentrera sig längre tid än någon minut, han klättrar och klänger. Han leker inte på andra barns vis och kan inte prata. Ytterdörrarna måste ständigt hållas låsta, likaså

Fundersamma. Marina och Micael de Haas i Lemland Bengtsböle funderar på varför deras ansökan om partiellt stöd för vård av skolbarn i hemmet har avslagits. Lemlands kommunblad informerade om den nya lagen som trädde i kraft i somras.

köksskåp och andra dörrar. Kylskåpet hålls stängt med en fiffig kardborrebandsanordning.

– Utvecklingsmässigt befinner han sig ungefär på en ettårsnings nivå, konstaterar föräldrarna.

Avtal med kommunen

Kommunen har tecknat ett avtal om närståendevård med Marina för vården av Ted. I och med det har hon rätt till ersättning i pengar, semester och lediga dagar. Hon får lönespecifikation från kommunen varje månad, betalar skatt och pensionsavgift. Det enda som skiljer från en ordinarie lön är att hon inte betalar arbetslöshetspremie. Så varför betraktas inte närståendevården som ett jobb?

– Jag skulle helt enkelt inte kunna ha ett förvärvsarbete utanför hemmet. Men jobbar, det gör jag, säger hon.

Ted är på dagiset Gullvivan på dagarna med egen assistent. Från det han kommer hem på eftermiddagarna kräver han ständigt tillsyn.

– Vi kan inte lämna honom ensam ens en minut. Då kan vad som helst hända. En av oss måste ägna total uppmärksamhet åt honom hela tiden, berättar Micael.

Det betyder att det som andra gör på kvällarna – byker, diskar, lagar mat, handlar, städar och allt annat – gör Marina på förmiddagarna. På eftermiddagarna kommer barnen hem ett efter ett från skolan, och behöver då hjälp med läxorna och får umgås varsin stund med mamma. På kvällarna är det omöjligt.

– Så vi tycker att vi uppfyller lagstiftarens avsikt, som ju mås-

te ha varit att en förälder med hjälp av stödet kan vara hemma på eftermiddagarna med de yngsta skolbarnen.

”Världen stannar lite”

Enligt lagtolkningen skulle det räcka om Marina jobbade utanför hemmet en timme per vecka. Men i praktiken skulle det inte fungera.

– Vi jobbar jättemycket för och med Ted för vi ska få struktur på våra kvällar. Det är som att världen stannar lite när han är hemma – allt kretsar kring honom och det är klart att de andra barnen blir frustrerade emellanåt. Också Ted blir frustrerad och får utbrott när vi inte förstår vad han vill.

Familjen framhåller att Lemlands kommun varit mycket tillmötesgående hela tiden. Avlastningen, som inte är lagstadgad, fungerar bra.

– Ted vistas tolv dagar i månaden på omsorgsförbundets korttidshem och mormor och morfar har honom två kvällar per vecka. Just nu har vi mycket hjälp, men det har tagit lång tid att komma fram till den bästa lösningen. Behoven har också ändrat över tid.

De är glada över att kommunen förstår att avlastningen är nödvändig.

– Om vi inte orkar så blir det genast väldigt mycket dyrare för kommunen.

Ted betraktas av sin neurolog i Helsingfors som ett barn som borde vårdas på institution, om det fanns en sådan för barn. Men Marina och Micael slår bort tanken.

– Nej, aldrig. Vi vet att vi har Ted till låns, för barn med Leighs

Yster lek. Ted de Haas och storasysterna Moa och Cia busar i sängen. Det är full fart där Ted.

syndrom har ingen god prognos. Teds livskvalitet ska vara bra och den försöker vi göra så bra som möjligt. Vi är glada för alla dagar vi får tillsammans. Trots att Ted är krävande är han en glad gosse, det gör det lättare. Han får oss att skratta mycket. Teds sjukdom har också lärt oss att värdesätta livet, vara rädda om varandra och att leva i nuet.

Samtal med ministern

Marina har talat med socialminister Harriet Lindeman (fs) om lagtolkningen. Hon upplevde sig ha fått stöd av ministern för sin uppfattning, men att inget kan göras eftersom juristernas tolkning är att arbete som närståendevårdare inte är jämförbart med förvärvsarbete.

– En lagändring skulle vara bäst, men det tar ju så lång tid.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Grind. Grind och staket på baksidan av huset är ett måste.

Egen tavla. Ted har sin egen kardborretavla där bilder fästs dag för dag. På det sättet får Ted hjälp med att strukturera upp sin vardag.

Fotnot. Nya Åland berättade om Ted de Haas och hans ovanliga handikapp också för tre år sedan.

Vård jämställs med annat lönearbete

d drar fram.

Låser. Alla dörrar måste hållas låsta. Annars rymer Ted.

Socialministern: Familjen har rätt

– Jag tycker att familjen de Haas har rätt. Det finns skäl att se över lagen åtminstone när det handlar om föräldrar som är närståendevårdare.

Det säger social- och hälsovårdsminister **Harriet Lindeman** (fs) som har talat med **Marina de Haas**, kommunal närståendevårdare åt handikappade sonen **Ted**, 5 år.

– Jag tycker personligen att det är fel att betala det partiella stödet bara åt den som stannar hemma från ett förvärvsarbete. Inte heller företagare får stöd för att förkorta arbetstiden för att vara hemma med sina skolbarn. Det finns skäl att se över lagen, men just nu är det inte mycket vi kan göra. Det kan finnas annat som måste rättas till i lagstiftningen, och det är inte ändamålsenligt att öppna en lag många gånger. Ingen lag är absolut heltäckande. Det finns alltid någon som faller utanför. (ao)

Harriet Lindeman

Försäkringar på hemmaplan

Öppnare än någonsin!

måndag–torsdag

8.30-17

Våra nya öppettider: må–to 8.30–17, fr 8.30–16.30
Välkommen in, vi finns här för dig.

**ALANDIA
BOLAGEN**

Ålandsvägen 31, tel. 29 000

www.alandiabolagen.com

Våra fina erbjudanden TORSDAG – LÖRDAG

Yttre grisfilé

av rot

_____ kg

6,95

Entrecôte

garantimörad

_____ kg

13,95

Broilerbröst

bitar, Kariniemi ca. 1,1 kg, 4st

_____ kg

4,99

Laxfilé

Norge

_____ st

11,75

Rökt skärgårdsskinka

12-pack

_____ 100g

1,19

Edamer ost

500 g

_____ kg

6,50

Mejerismör

ARLA, 1 kg

_____ pkt

3,95

PLUSSA -erbjudande

SATSUMER

Spanien 1,5 kg (1,00/kg)

påse **1,50**

Utan Plussa (1,33/kg) 1,99/påse

Citylivs
MITT I STA'N

TEL: 12 155 ♦ VARD. 9.00-18.00 LÖRD. 9.00-15.00

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN

TOSCA-
KAKA
MED KAFFE

2⁵⁰

Supererbjudandena gäller torsdag 19 oktober – söndag 22 oktober

BREGOTT
600 g, extra/normal saltat
EP 4,75/kg

2⁸⁵
ST

FROMALP
OSTFONDUE
400 g
EP 9,98/kg

3⁹⁹
ST

Supererbjudande!
GRIS INRE FILÉ
Inhemsk

10⁹⁵
KG

FETAOST 3%
360 g, VALIO
EP 4,86/kg

1⁷⁵
ST

Supererbjudande!
WIENERKORV
DAHLMANS

5⁹⁹
KG

 -förmån

JUICE OCH
NEKTAR
1 lit, MARLI GRANINI
Utan Plussa-kort 1,69/st

1⁴⁹
ST

VATTEN-
MELON
I BIT
Kärnfri, BRASILIEN

1⁴⁹
KG

BULLAR OCH
WIENERBRÖD
480-630 g, djupfryst,
VAASAN KOTIUUNIN
Utan Plussa-kort 2,99/pås

1⁹⁹
PÅS

Supererbjudande!
DENNIS GLASSPINNAR
12-pack, INGMAN, olika sorter

2⁹⁹
PKT

JÄTTEFRANSKA
OCH RASKER
1 kg, PÅGEN

1⁹⁹
ST

Supererbjudande!
KAFFE
500 g, GEVALIA

1⁹⁰
PKT EP 3,80/kg

RÖKT SIK
Ca 800 g, APÉTIT
Utan Plussa-kort 6,95/kg

5⁹⁵
KG

Alla supererbjudanden gäller så långt lagret räcker!

K SUPERMARKET

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

Månd-fred 9-21, lörd 9-18, sönd 10-18

PLUSSA
för dina inköp

Sport

Idrottsgalan byter plats

GALA. Idrottsgalan arrangeras nästa år 27 januari och arrangeras för första gången på en lördag. Dessutom flyttar arrangemanget från hotell Arkipelag till Idrottsgårdens festsal.

Samtidigt har galan i år en ny huvudarrangör genom Ålands idrottsförbund som har sex huvudpartners vid sin sida; Ålandsbanken, Posten på Åland, ÅCA, Ålands Ömsesidiga försäkringsbolag, Alandiabolagen samt Mariehamns Stad.

– Alandiabolagen har stora förväntningar på Idrottsgalan. Vi vet vilken stor händelse Idrottsgalan har blivit ute i idrottsrörelsen. Det är viktigt att Idrottsgalan kan fortsätta utvecklas – alla aktiva, ledare och idrottsintresserade är värda den här tillställningen, säger **Gunnel Söderlund** vid Alandiabolagen i ett pressmeddelande.

Mer information om program och nomineringar meddelas av arrangörerna senare under hösten. (mt)

PuiU till FM-serien

FOTBOLL. Riksseriens dametta avslutades i helgen med Helsingforslaget PuiU som klara segrare på 55 poäng före tvåorna Kuusysi på 48 poäng samt treorna Viikingit på 37 poäng. Tabellsegrarna kliver till nästa säsong upp till FM-serien där bland andra Åland United huserar.

Platsen sker på bekostnad av FC Espoo som ramlade ur serien. (mt)

Musse Pigg till WHA

MOTION. Nästa helg, den 29 oktober, arrangeras för första gången Disney Minimarathon på Åland. Konceptet är det samma som tidigare två års Bamse Minimarathon, men i år finns några nyheter kring arrangemanget.

Det som de deltagande barnen främst lär märka av är att Musse Pigg gästar maratonloppet vid startplatsen på Wiklöf Holding Arena. Där finns också **Åsa Mansén** från Avancia som håller i en uppvärmning för samtliga deltagare.

Sträckorna är 600 meter eller 1.000 meter och det finns ingen åldersgräns för deltagandet. Alla barn är vinnare; vid målet väntar belöning i form av Disneymedalj, diplom och andra överraskningar, lovar arrangörerna. Nytt för i år är även Disney Minimarathon 4,2 km för pojkar och flickor som vill springa längre och samtidigt tävla. Detta lopp löps på asfalt och längs de-lar av samma bana som deltagarna vid Åland marathon löper samma dag.

Anmälningar till de kortare loppen görs till Lekplaneten på Torggatan medan de barn som vill springa längre hör av sig till Ålands idrottsdistrikt eller på www.marathon.aland.fi.

– Detta är ett bra tillfälle för barn att under roliga former röra på sig och de äldre barnen kanske får mersmak av löpning som aktivitet. Passar extra bra i och med kampanjen Gåkampanjen, säger medarrangören **John Holmberg**.

Samma dag arrangeras Åland Marathon och halvmarathon, Nordic Walking samt Mazda Fun-Run. Totalt beräknas loppen locka omkring 1.200 löpare i olika åldrar. (mt)

Kändis. Barnen som springer Disney Minimarathon får chansen att träffa Musse Pigg. © DISNEY

Löparskolans elever släppte loss med nia

MOTION. Löparskolans elever fick i tisdags testa på nia, en alternativ konditionsträning när motionsspåren inte lockar.

– Det här var den roligaste motionsform jag testat på, säger **Britt-Marie Lundberg** efteråt.

I USA 1981 konstaterade **Debbie** och **Carlos Rosas** att aerobic var bra fysiskt, men att något saknades.

– De kände att det var tomt inombords, säger **Beatrice Nordling** och lägger handen över sin bröstkorg.

Rosas skapade nia, en motionsform som hämtat inspiration från bland annat kampsport, dans och aerobics. Eckeröbosatta Beatrice har själv dansat det i två år och blev instruktör för drygt ett år sedan.

– Grundfundamentet är glädje! Första gången jag provade blev jag irriterad när jag inte kunde, men släppte det – det handlar om att dansa med dig själv, säger hon till Löparskolans deltagare där de samlats på tisdagskvällen i Idrottsgården.

Beatrice Nordling berättar att dansen sker barfota.

– För att foten ska få maximal rörelse. Och det handlar om att röra lederna ordentligt, då producerar man ledvätska som gör att de också mår bättre, säger hon och fortsätter:

– Det viktiga är att du lyssnar till din egen kropp. Säger kroppen ”aj” så stannar du där, det blir inte bättre träning om du plågar sig själv. Det handlar om att respektera kroppen och göra det ”the body’s way” som Nia ursprungligen handlar om.

52 rutiner

Afrikanska rytmer strömmar ur bergsprängaren och Beatrice startar med enkla steg som snart blir yvigare.

– När koreografin sitter, kan man börja leka med hela kroppen och lägga till egna moment så länge man håller sig till grundstegen. Ju mer man tränar, desto roligare blir det!

I dag är det en av totalt 52 rutiner som finns i nia som hon går igenom med sina adepter. Inte många pauser finns i programmet, utan deltagarna är i rörelse hela tiden. När timmen lider mot sitt slut, ingår en del fridans i rörelserna.

Det märks att Löparskolans elever börjat få in rutinerna och vågar släppa loss med större frihet i rörelserna.

En helhet

Efteråt är gruppen mycket nöjd.

Såld. Första gången Beatrice Nordling testade på nia blev hon helt såld. I dag är hon Ålands enda verkamma instruktör.

Spände av. Ju mer tiden gick, desto mer kunde Kerstin Elevall och de andra deltagarna slappna av och låta kroppen bestämma rörelserna.

liga muskelgrupper tänjs och tränas under passet.

– Det är ett helhetskoncept. För mig blev det så oerhört stort första gången jag testade. Nia har ju det fysiska, men framför allt glädjen, säger Beatrice Nordling.

Hon är just nu Ålands enda verkamma instruktör inom sporten och håller kurser i Hammarland, Godby och Mariehamn.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 470

Lili-Ann Sundström är ny i löparskolan och fick inleda med en annorlunda motionsform.

LUNCHBUFFÉ

måndag-fredag 11.00-14.00

Torsdag 19.10

Ugnstek korv m. potatismos, G
Fisksoppa, äppelkaka
Löksoppa och brödkrutonger

Salladsbord, 3 varmrätter,
kaffe 8,50€

Arkipelag

Strandgatan 31, tel. 24 020
www.hotellarkipelag.com

SPORTTEMPEN

+45

Slutet gott, allting gott. Åland United klämde i med en 7-1-seger över jumbolaget och tog hand om fjärdeplatsen samtidigt som **Annica Sjölund** skottade in fem mål och erövrade titeln som skyttedrottning.. Vilken makalös debutsäsong i FM-serien för laget!

+35

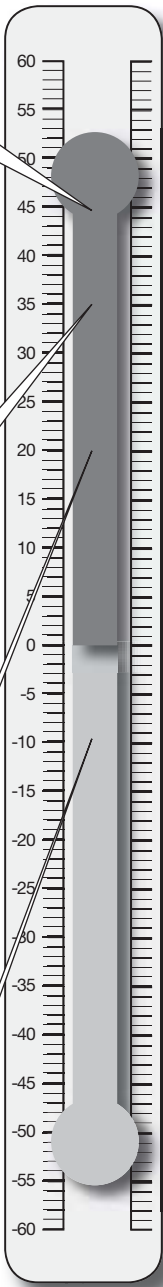
Att Åland står värd för för Finlands grupp i 17-åringarnas EM-kval är en stor sak. Så stor att vi hoppas att ringarna på vattnet sprider sig så pass långt att vi en dag får se riktiga världsspelare på vår nationalarena. Arrangörerna ser väl till att ingen UEFA-delegat fryser om fötterna?

+20

Volleybollen är större än någonsin och både damerna och herrarna visar upp ovanligt breda, starka trupper. En mer publikvänlig sport är också svår att hitta, tempot är högt och ingen går miste om känslan av en serve som går direkt i golvet. Men... var är publiken?

-10

Uppförsbacken blir bara brantare för Paf elit som inlett med idel förluster. Förra året var kantad av nollpoängare och laget föll ur Superettan, men fick en gratisplats tillbaka i serien. Frågan är om det inte hade varit bättre för lagets självförtroende att vinna i en lägre position.

Damspelare på läger

FOTBOLL. Sju fotbollsdamer får chansen att visa upp sig när det vankas regionlagsläger i Åbo 2 november. En av ledarna är **Mikael Virta** som gör sitt första uppdrag sedan han tilldelats posten som en av regionstränare för västra Finland.

De inkallade är **Rebecca**

Björkwall Åland United, **Elin Velander** ÅU, **Julia Andersson** IFK Mariehamn, **Carin Ekström** IFK, **Erika Nordlund** IFK, **Emma Henriksen** FC Åland samt **Lisa Klingberg** FCÅ. Deltagarna är födda 1990-1991, med undantag av Klingberg som är född 1992. (mt)

En av varje för MPF

BOWLING. Fyra damer och fyra herrar från Mariehamns pensionärsförenings bowlare reste förra veckan till Norrtälje för att möta Ankaret i en vänskapsmatch. Ankaret var det bättre laget och kunde ta hem segern med 4.925 poäng mot MPF:s 3.877 poäng vilket ger en skillnad på 1.048 poäng. Bäst bland ålänningarna var **Eva Mattsson** med 579 poäng över fyra serier medan **Magnus Magnusson** på 527 poäng placerade sig bäst bland herrarna.

I tisdags hade MPF hem-

maplan när PRO från Bålsta gästade Idrottsgården. Två damer och tio herrar från vardera laget möttes i fyra serier. MPF tog hem totalsegern med 8.351 poäng mot PRO:s 7.030 poäng vilket ger en differens på 1.321 poäng. Bäst bland ålänningarna slog **Hilding Mattsson** med 784 poäng och **Berit Hansson** med 641 poäng var bästa dam. (mt)

■**Fel namn.** Det var Finlands **Teemu Pukki** i kamp med **Grzegorz Krychowiak** på bilden i onsdagens tidning. Vi beklagar missen.

Kom ihåg

ÅSSE: Luftvapenskytte för seniorer måndagar 13.00-15.00 i Bredmo skyttehall. Rörligt mål, luftgevär stående eller sittande med stöd samt luftpistol. Medtag eget vapen eller låna föreningsens. Välkomna!

ÅID-friidrott: Åland Marathon, tillika DM maratonlöpning, söndag 29 oktober 08.30. Start och mål Wiklöf Holding Arena, Mariehamn. Även halvmaraton arrangeras samtidigt (ej DM), 08.45. Förhandsanmälan till ÅID:s kansli, tel.

19170, 23190 senast måndag 23 oktober. Utgivning av nummerlappar, lördag 28 oktober 15.00 19.00 Hotell Savoy och söndag 29 oktober 07.15-08.15 på WHA.

SIF-fotboll: A-laget har spelarmöte på lördag 13.00 på Sportkila. Träning efteråt 15.00-16.30. Ta med mål korten, mycket viktigt!

ÅID-orientering: Höstmöte söndag 29 oktober 18.00 i Ålands Elandslags lokaler i Dalkarby. Servering. Alla välkomna!

Riksnytt

Tallink skär ner med 128 årsverken i Finland

TALLINN. Tallink minskar antalet årsverken med 128 i Finland. Bolaget meddelade på onsdagen om slutresultatet för samarbetsförhandlingarna som började i augusti

Uppsägningarna blir färre än väntat, när förhandlingarna inleddes meddelade Tallink att målsättningen var att minska personalen med 180 personer. Man har gallrat bland överlappande verksamheter eftersom bolaget slog samman sin finländska organisation med Silja Lines, som Tallink köpte i juni.

Tallink uppger att integrationen av Tallinks, Siljas och Superfast Ferries verksamheter är färdig.

Mest arbetsplatser försvinner i Helsingfors. I Åbo blir verkningarna mindre eftersom man som motvikt till nedskärningar centraliserar annan verksamhet till Åbo.

Inte sjöpersonal

Koncernens personal som arbetar till sjöss påverkas inte av uppsägningarna och fortsätter som förut med samma personal och under nuvarande flagg.

Även Siljas verkställande direktör **Antti Pankakoski** får behålla sin post. Tallink Finland Oy:s nuvarande vd **Keijo Mehtonen** försätter å sin sida som styrelsemedlem i hela Tallink-koncernen och i Silja. Hans ansvarsområde är försäljning och marknadsföring.

På arbetstagsarsidan anser man att nedskärningarna är överdimensionerade. De som blir kvar måste nu istället jobba ännu hårdare, befarar man vid Tjänstemannaunionen.

Unionens förhandlingschef **Tuovi Orpana** anser att det att antalet uppsagda minskar jämfört med de ursprungliga planerna inte är enbart en positiv nyhet.

– Samarbetsprocessen har varit mycket tung och många arbetstagare har under förhandlingarnas lopp sökt sig till andra jobb. Det ledde till att minskningsbehovet minskade, säger Orpana till FNB.

Hon räknar med att Tallinks beslut leder till att cirka 80 personer med fast anställning får gå. Dessutom ska bolaget upphöra använda hyrd arbetskraft, vilket enligt Orpana leder till att sju årsverken sparas in.

De återstående 40 årsverkerna får man ihop av just dem som meddelat att de lämnar bolagets tjänst. (FNB)

Skär ned. Nedskärningarna påverkar bara jobb till land. Foto: JONAS EDSVIK

Finnair-strejk skjuts inte upp

HELSINGFORS. Flygvärldinne- och stewardförningen SLSY går inte med på att skjuta upp den strejk som hotar flygtrafiken från torsdagsmorgonen. Enligt föreningen måste man före det finna en lösning på konflikten eller så börjar strejken klockan fyra på morgonen.

Ordförande **Mauri Koskeniemi** ser det som en självklarhet att strejken inte skjuts upp.

– Vi retirerar inte, sade Koskeniemi på väg till riksförklingsmannens kontor.

Han ville inte bedöma vad

resultatet av förhandlingarna blir. Syftet är enligt honom att utreda om riksförlikningsman **Juhani Salenius** kan komma med nya synvinklar.

Också regeringens vädjan om att strejken bör undvikas tas upp. Koskeniemi påpekade att att han för kommunikationsministeriet framhållit att det inte räcker med att statsmakten är oroad utan att också åtgärder behövs.

Man har befarat att strejken kommer att försvåra arrangemangen vid EU-toppmötet i Lahtis.

Koskeniemi sade att SLSY har förhandlat om eventuella stödåtgärder både med Bil-

och transportarbetarförbundet AKT och Luftfartsunionen.

– De har låtit mig förstå att de har all beredskap att stöda oss.

Vd för Branschförbundet för servicebranscherna **Peter Forsström** ansåg det omöjligt att förutspå resultatet av mötet.

Bryter mot avtal?

I förhandlingarna deltar också fackcentralen FFC:s ordförande **Lauri Ihalainen** (SDP) och arbetsmarknadsdirektören vid Finlands Näringsliv **EK Seppo Riski**.

SLSY motsätter sig Finnairs

beslut att anställa 500 flygvärldinnor med det estniska dotterbolaget Aero Airlines arbetsvillkor och med cirka 30 procent lägre löner än Finnair.

SLSY anser att Finnair bryter mot kollektivavtalet genom att tillämpa ett annat avtal för den nya personalen än de övriga arbetstagarna. Enligt Finnair är strejken olaglig eftersom kollektivavtalet är i kraft ännu ett år.

Flygvärldinnorna var nära att strejka våren 2005, men då löstes tvisten med hjälp av riksförlikningsmannen. Flygvärldinnorna har senast strejkat i slutet av 1980-talet. (FNB)

Frågor om tv-avgiften kom överraskande

HELSINGFORS. Kommunikationsverket togs på sängen av massmediernas plötsliga intresse för ministrarnas tv-avgifter förra veckan.

Verkets generaldirektör **Rauni Hagman** sade att ingen tidigare bett att få veta om en person betalat sin tv-avgift och därför var situationen ny.

Det var i torsdags för en vecka sedan som Finska Notisbyrån bad kommunikationsverket ge ut uppgifterna med hänvisning till offentlighetslagen. Då meddelade verket per telefon att uppgifterna ges ut bara till myndigheter.

– Jag tror att det här var en så ny och överraskande sak att juristen inte genast kunde tolka

lagen, sade Hagman på onsdagen.

I helgen vände sig FNB direkt till ministrarna och frågade dem om de betalat sin tv-avgift.

Inte klart

Eftersom det började strömma in förfrågningar om tv-avgifterna till kommunikationsverket, blev det tvunget att överväga sin ståndpunkt på nytt. På tisdagen

avgjorde verket kan uppge om en person har betalat sin tv-avgift för den som ber om dem.

– Det här var ingalunda ett alldeles klar gränsdragning, sade Hagman.

Kommunikationsverket uppger sig följa offentlighetslagens principer om öppenhet i myndighetsutövning men ändå ta hänsyn till skyddet av privatlivet. (FNB)

Struktur-07 – Ålands gymnasieskola

■**När Sveriges** nye skolminister **Jan Björklund** i en debattartikel i DN skrev att den förra regeringens planerade utbildningsreform skall stoppas så väntade vi oss att kritikerna till Struktur-07:s förslag skulle vakna.

Vi vet att det finns några som tror att Struktur-07:s förslag innebär att utbildningen på gymnasialstadiet på Åland skall se ut som gymnasieskolan av i dag i Sverige. Detta är helt fel och är en oriktig tolkning av Struktur-07:s förslag av dem som vill hålla den helt teoretiska utbildningen utanför den åländska reformen.

Företrädarna för Sveriges nya borgerliga politik skulle aldrig ens tänka tanken att de utbildningsprogram som är helt teoretiska skall separeras från övriga utbildningsprogram när det gäller skolor, lagstiftning och budget. Den svenska gymnasieskolan som organisation kommer att bestå även i Alliansens Sverige. Men innehållet kommer att förändras.

Det är utbildningens innehåll som är det viktiga. Sedan är det upp till ägarna, kommuner eller privata, att organisera skolan så att fastställda utbildningspolitiska mål kan uppnås.

Men på Åland är det tydligen annorlunda. Studerar ungdo-

marna vid en helt teoretiskt utbildning skall de inte beblandas med övriga ungdomar i samma ålder. Man kan fråga sig varför?

Att studera i samma skola betyder inte att utbildningarna är lika, slätas ut, likriktas eller vilka begrepp som nu används. Det betyder att förutsättningar för att uppnå uppställda politiska mål skapas. Likaså att förutsättningar för effektivitet och god ekonomi skapas. Begrepp som alltid varit vägledande både för Frisinnad samverkan och centern.

Struktur-07:s förslag liknar de facto den nya svenska regeringens förslag till ny gymnasieskola. Vi hade tillgång till förslaget till hur den nya gymnasieskolan i Sverige skulle utformas, efter en eventuell valseger, redan tidigt detta år. Genomförs förslagen kommer den nya svenska gymnasieskolan och den nya åländska gymnasieskolan att ligga mycket nära varandra.

Struktur-07 föreslår en skola med tre huvudspår, precis som i Alliansens Sverige. ● Ett huvudspår som direkt tar sikte på studier vid högskolor och universitet (studentexamen). ● Ett huvudspår med olika yrkesutbildande program som leder till yrkesexamen. Inom detta huvudspår skall de stude-

rande, genom egna val, ges möjlighet att studera behörighetsgivande allmänna ämnena enligt gymnasiernas läroplansgrund. Precis som i Alliansens Sverige och även i Finland. Detta är nytt och en rättighet även för åländska ungdomar.

● Ett huvudspår som består av läroavtalsutbildningen. Alliansens förslag innebär att även de som valt denna utbildningsform skall ges möjlighet att genom egna val studera allmänna ämnena på sådan nivå att de uppnår högskolebehörighet. Så ser inte Struktur-07:s förslag ut. Bör kanske kompletteras på denna punkt.

Struktur-07:s förslag kan inte genomföras inom det splittrade skolnätet som vi för närvarande har på Åland. Skall reformen uppnå önskad effektivitet, krävs ett organiserat samarbete.

Till sist kan vi bara konstatera att Struktur-07 föreslår en gymnasieskola på Åland som ligger mycket nära det förslag som den borgerliga regeringen i Sverige nu tänker förverkliga. Det är bra. Förutsättningar för ett utvecklat samarbete med Sverige ökar. Vi närmar oss Norden och Europa.

Sture Skogberg (fs)
Henry Lindström (c)

Nyans ros

...till **Jens** på Williams buss för den fina resan till Globen i helgen. Du kör fantastiskt fint. Där har stora pojkarna någott att bita i. Vi som var med.

...till **doktorer och sköterskor** på sjukhuset. Mary i rum 4 rosar.

...till mina härliga **arbetskamrater** på Hälsocentralen för uppvaktningen i samband med min födelsedag. En extra ros till **P-A** för ledningen av manskören. 40-åringen rosar.

KUNGÖRELSE

FÖRSAMLINGSVALET 2006

Förhandsröstning i valet av kyrkofullmäktige i Jomala församling

äger rum 30.10 – 3.11.2006 dagligen kl. 9–18 i pastorskansliet i Jomala församling.

Den som önskar förhandsrösta skall anmäla sig för valförrättaren på förhandsröstningsstället och förete sitt identitetsbevis eller annan tillräcklig utredning om sin identitet.

På röstningsplatsen finns endast sammanställningen av kandidatlistorna i Jomala församling till påseende. Den som röstar i en annan församling än sin egen bör själv ta reda på sin kandidat och deras nummer på kandidatlistan i sin församling.

En röstberättigad vars rörelse- eller funktionsförmåga till följd av ett gravt handikapp eller en långvarig sjukdom är så begränsad att han inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället får förhandsrösta hemma i den församling i vars vallängd han har antecknats.

Den som vill förhandsrösta hemma skall under tiden 23-27 oktober 2006 före klockan 15 anmäla om detta skriftligen till valnämnden i Jomala församling, Prestgårdenby, 22150 Jomala eller per telefon 31 647.

Anmälan kan på den röstberättigades vägnar göras av någon som han har utsett. Skriftlig anmälan kan göras på en för ändamålet uppgjord blankett, som kan erhållas på pastorskansliet.

Jomala den 2 oktober 2006

Valnämnden i Jomala församling

KÖPES

Företag vinst- & förlustbolag

Allt av intresse
Tel: +468-559 23 110
Fax: +468-503 11 309

KUNGÖRELSE

Ålands landskapsregering

Ålands landskapsregering har i egenskap av MKB-ansvarig givit Eurofutures Ab i uppdrag att uppgöra en miljökonsekvensbedömning av förslaget till landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland.

Eurofutures har uppgjort ett utkast till MKB för programmet. Utkastet till MKB kan hämtas vid landskapsregeringens registratorkontor eller läsas på landskapsregeringens webbsida.

Anmärkningar gällande utkastet till MKB skall inlämnas till landskapsregeringens registratorkontor **senast den 13 november 2006 kl. 16.15**. Förslaget till landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland kan läsas på landskapsregeringens webbsida med adressen www.regeringen.ax eller hämtas från registratorkontoret.

Landskapsregeringen

Så har det hänt igen...

■**Ledarskribenten Nina Fellman** går till försvar för kulturansvariga **Gunells** agerande. Gunell har förmodligen aldrig anmält TV-innehav. Vi har inte fått någon förklaring, utan lämnas att själva fundera ut någon anledning. Förmodligen har hon ansett det lågprioriterat eller onödigt att betala licens.

Det är helt att jämföra med ministrar i Sverige, där röster har höjts för krav på deras avgång. Det massmediala drevet blev för hårt för kultur- och handelsministern. Ledarskribenter i flera tidningar intervjuades och uttalade sig i frågan. Alla var eniga att dessa ministrar med bland annat obetalda licensavgifter var en börda för regeringen.

Jag kommer osökt att tänka på hur situationen varit om

någon borgerlig ”minister” på Åland hade gjort samma försummelse. Lägg därtill att mannen skulle ha haft en stor inkomst. Hade då ledarskribenten Nina Fellman, tillika medlem i feministakademien, haft samma åsikt som i fallet Gunell?

Handen på hjärtat Nina Fellman: Var det oberoende, objektiv och neutral journalistik vi fick ta del av i ledaren 17.10.2006? Jag hoppas att vi alla politiker får samma behandling i liknande frågor.

Gun-Mari Lindholm
Obunden samling

Chefredaktör Nina Fellman är på tjänsteresa. Hon är tillbaka på redaktionen den 30 oktober.

Red.

Farlig parkering i staden

■**Hallå**, hallå polisen!

När ska vänsterparkeringen upphöra på Västra Esplanad-

gatan, vid det Gula huset?

Observant förbipasserande.

LEDIGA PLATSER

Crosskey Banking Solutions är en leverantör av banklösningar. Våra system är speciellt framtagna för att leverera personaliserad bankservice oavsett distributionskanal. Vi är ett helägt dotterbolag till Ålandsbanken och har i dagsläget cirka 120 medarbetare. Vårt huvudkontor finns i Mariehamn men vi har kontor i Åbo, Helsingfors och för närvarande håller vi på att starta upp ett kontor i Stockholm. Vi arbetar med huvudsaklig inriktning på den nordiska marknaden.

CROSSKEY
BANKING SOLUTIONS

Vill du vara med och utveckla Crosskey?

Vi söker nu till Mariehamn

AVDELNINGSLEDARE till Kund- & Projektstöd

Vi erbjuder dig ett intressant och utmanande arbete som ledare för en avdelning på 17 medarbetare. Din främsta uppgift är att framgångsrikt leda avdelningens verksamhet och coacha medarbetare. Till avdelningens enheter hör kundansvariga, försäljningschef, projektledare, support och våra intranätssystem. Du kommer att rapportera direkt till Crosskeys VD och som avdelningsledare ingår du i Crosskeys ledningsgrupp.

Crosskey är ett företag som alltid ser framåt och söker kreativa lösningar så vi ser gärna att du har de egenskaperna. Du är en driven och initiativrik ledare som stimuleras av att driva arbetet och dina medarbetare framåt.

Du har lämplig högskoleexamen där arbetserfarenhet inom bank, försäljning, projektledning och kundsupport är meriterande. Vi önskar att du talar svenska och engelska medan finska är en merit.

PRODUKTANSVARIGA

Vi inrättar tre kvalificerade tjänster som produktansvariga inom nedanstående tre produktområden

- Kund-, konto- och låneprodukter och redovisning
- Kort, företagsprodukter, inhemsk och utländsk betalningsförmedling
- Internetbanken och övriga kanaler

Vi erbjuder dig ett intressant och utmanande arbete som produktansvarig där din främsta uppgift blir att planera produktstrategin samt föreslå ny- och vidareutveckling inom ovanstående produkter tillsammans med våra kunder och interna medarbetare. Du kommer aktivt att delta vid försäljning av systemen samt jobba med omvärldsbevakning inom respektive område.

Det är viktigt att du är en driven, initiativrik och affärsmässig person eftersom du har en stor roll i att utveckla våra produkter för framtiden. Du bör ha en lämplig utbildning på högskole- eller institutnivå och erfarenhet från bank är mycket meriterande. Vi önskar att du talar svenska och engelska medan finska är en merit.

Har du frågor kring tjänsterna kontaktar du VD Peter Wiklöf eller personalavdelningen, Monika Mansnerus, tfn 29 022. Sänd din intresseanmälan och CV senast den 31 oktober per e-post: career@crosskey.fi eller under adress Crosskey Banking Solutions Ab, Personalavdelningen, Nygatan 2, 22100 Mariehamn.

KUNGÖRELSE

Ålands landskapsregering

Ålands landskapsregering har i egenskap av MKB-ansvarig gett Eurofutures Ab i uppdrag att uppgöra en miljökonsekvensbedömning av förslagen till Ålands två program för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007-2013.

Eurofutures har uppgjort utkast till MKB för programmen. Anmärkningar gällande utkastet till MKB skall inlämnas till landskapsregeringens registratorkontor **senast den 13 november kl 16.15**.

Förslaget till Ålands program för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007-2013 samt förslaget till MKB kan läsas på landskapsregeringens webbsida med adressen www.regeringen.ax eller hämtas från registratorkontoret.

LEDIGA PLATSER

FINSTRÖMS KOMMUN

Finstroms kommun är Ålands näst största landskommun med ca 2500 inv. Det nya biblioteket, som invigdes 2005, ligger centralt i Godby.

Då den ledande bibliotekarien går i pension, söker vi en ny

bibliotekarie i ledande ställning

Ansvarsområdet omfattar, förutom biblioteket, även kultur- och medisverksamheten. Biblioteket är också lågstadiets skolbibliotek.

Kompetenskrav: Enligt biblioteksförordningen för landskapet Åland.

Lön enligt gällande avtal.

Arbetet beräknas börja i januari 2007.

Ytterligare upplysningar ger bibliotekarie Karin Sandell-Karlsson, tel 018-41470/04573749849 och kommundirektör Katarina Sundberg, tel 018-42469.

Ansökningshandlingarna med betyg och referenser skall inlämnas till Finströms kommun, Markusbölevägen 55, 22310 Pålbole **senast den 7 november**.

Kommunstyrelsen

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Köpa

Byta

Sälja

Hyra

Förlorat

Torget

Endast för privatpersoner.
Bild 10,00€. Signatursvar 10,00€.

Telefon dygnet runt
0600 91 219 (5,05€+Isa).
E-post: torget@nyan.ax

NYHET!

SMS:a "torget din annons" till 173 521 (0,95€)
exempel: torget säljesbarnvagn tel 23444 dagtid
OBS! Max 160 tecken.

 Barnartiklar

•SÄLJES

Bamse babygym i mkt bra skick. Nypris 599kr, nu 40€. Tel 040 910 4305

Babybjörn bärsele. 20€. Tel 040 910 4305

Gul/svart Emmaljunga duo barnvagn i mkt bra skick, regnskydd samt duntäcke medföljer. 250€. Tel 050 543 7108

Barnmatstol perfekt som extra-stol, 10€. Hemlagad trappgrind B:82 H:71, 20€. Philips babyvakt, 40€. Tel 050 543 7108

Gammal gunghäst med hjul i gott skick. 25€. Tel 0457 343 1505. E-post: mrontynen@spray.se

Eurobaby barnvagn -01. Fin vagn till fint pris. Blå o grön, lite smårutor. Extrahjul medföljer. 70€. Tel 0400 606 382 el 0457 342 5452

Matstol i trä, kan vikas till bord o stol, 30€. Röd sparkstötting, 50€. Tel 12 593

 Bilar

Vindrutor
billackering
bildelar
bilreparationer
beg. bilar

ÅLANDS BIL & DELAR
Grönbacka JOMALA.
Tel. 31 363, fax 31 976
info@bilodelar.com
bilodelar.com

•SÄLJES

Opel Kadett farmare 1,6l. -91. Bes. i juli -06 utan anm. Delvis nyservad, s+v-däck. Rymlig o bra bruksbil. 1.400€. Tel 0457 342 4212 el 15 078

Aluminiumfälgar. Fina 15" alufälgar som suttit på en V70, passar även s60. 250€. Tel 040 566 7401

Nissan King Cab. En fin -96 bensinare som rullat 112tkm, s-däck på alufälgar o dubbade v-däck. 10.000€. Tel 040 566 7401

Nya stötdämpare till Opel Ascona, som nya kostar de ca 180€. 120€. Tel 0457 343 0463/Maria

Honda Accord säljes som isbil el reservdelsbil, går bra. 300€. Tel 040 524 0969

Volvo 244 -81 i delar. Escortdelar -84, lampor, generator, startmotor, rutor, dragkrok. 100€. Tel 050 551 1365

Alpina skidkängor stl.37 10€. Liten ishockeyhjälm m galler 10€. Calgary skridskor stl.37 10€. Tel 0457 361 3202

Blå syskonvagn. Vändbar, delbart ryggstöd, en babylift, myggnät o regnskydd medföljer. 40€. Tel 040 585 8409

Vyssan lull. Gungtassar som skruvas fast på spjålsängar av trä. Babyn kan lätt vaggas till sömns. Kommer i 4-pack. 15€. Tel 040 910 4305

Emma hoppgunga. 8€. Tel 050 328 0584

•KÖPES

Barnmatstol köpes billigt. Tel 050 463 6961

Trähage för bebis ö köpa. Tel 040 577 5329

Liten lekstuga. Tel 0457 313 5869

Barnsäng passande 2-3 åring. Tel 0457 342 5570

Insug + 2-ports förgasare i gott skick, tändfördelare m 5 nya kablar + ny rotor, beg. tändspole passande till Nissan Bluebird. 200€, kan disk. Tel 040 871 3435

Ford Mondeo 2,0iGlx, besiktad, -93, servo, ac, airbag, abs, elhissar, c-lås, el s-stolar, Jvc mp3, i bra skick. 2.900€? Vid snabb af-fär 2.500€? Tel 0457 343 0716

Saab 9-3 Aero -03. Nu ska den bort . Finlands enda fulltrustade Saab 9-3 Aero Sport Sedan. Mkt fin bil med låga kilometer. 31.000€. Tel +46 73 40 20 799

Datsun pickup diesel -83, bes. o skattad, s+v-däck, motorv. 700€. Tel 0457 342 4859

BMW 325i e36 91, 186tkm, svart-metallic, el-speglar, halvläder klädsel, angeleyes lyktor, färdator, cd mp3-spelare, 17" alufälgar, nästan nya däck, v-däck bra skick. 6.500€. Tel 15 757 el 040 586 5560

Däck på fälg Michelin 185/75 14" s+v som passar Nissan pickup. Mkt mönster kvar! 900€. Tel 040 526 9161

Ford Sierra -86, bes., skattad, s+v-däck, m-värmare, kupévärmare, c-lås. bakhjulsdrift, går bra. 600€. Tel 49 711

Ford P100 pickup -90, nybesiktad, s+v-däck. Tel 0457 570 0638

Mitsubishi Galant 2,0 V6 aut. 1995. Ac/klimatanläggning, airbag, Cd/Mp3, d-krok, fina s+v-däck på aluf., s-bok, besiktad u.a. 188tkm. Kan ses vid Bilmacken. 5.500€. Tel 0457 313 5754/Marcus

Skåpbil Citroen Jumper -01, 137tkm. Stora motorn. 9 kubik skåp. Pris 13.000€ inkl. moms. Tel 0457 530 1123

Volvo V40 2,0 Turbo -99, 125tkm, 163hk, acc, färd dator, farthållare, fjärrstyrt c-lås, servostyrning, skinnklädsel, airbag etc. 11.900€. Tel 040 559 0491

Oldsmobile Lyxory 98 -66, metallblå, 4d, V8 = 425:a, besiktad. Tel 16 443 el 0400 623 303

Lastgaller till Cheva pickup 88->? Nyskick, nymålad rödmetallic, aldrig monterad. 150€. Tel 0400 383 985

Ford Sierra farmare -92, bra s+v-däck, vissa skönhetsfel. 1.100€. Tel 22 972

Chevrolet Camaro z28. En 83:a med lilla v8:an 305. 5-vxl manuell, röd, targa! Prisdé 4.000€ el bud! Tel 040 772 9916

TRÄDGÅRDSREVOLUTIONEN

OCH GLÖM ALLA SLADDRIGA SOPSÄCKAR!

Räfsa direkt in i säcken eller sätt upp din CTwix på markspettet!

BÅT & FRITIDS
VARUHUSET

TRÄDGÅRD • LANTERNUK • FRITID
ENGERIE • BÅT • KLÄDER & SKÖR
TFN *28 011, DIREKT 28 160, TRÄDGÅRD 28 162,
OPPET VARD. 8-17, TORS. 8-19,
(Bygglaget 8-17), LÖRD. 9-14
www.byggvaruhuset.aland.fi

18,80

ÖPPET ALLA TORSDAGAR TILL KL. 19.00

Röd Fiesta 1,4i -91, 170tkm. Regelbundet servad. S+v-däck körd a vinter. Skattad. Besiktad i juni -06, u.a. 2 ägare. 1.200€. Tel 0457 059 3447

Honda Civic -87. Blåst topplockspackning. Bra s+v-däck. Mkt billigt. Tel 0457 524 4440

Dubbade vinterdäck. 4st nya (en säsong) 165/80x15 dubbade v-däck på fälg med 4 hål. 50€. Tel 0457 524 3707

Volvo 850 T5 -95 aut. 140tkm, läderklädsel, elhissar/speglar, cd-spelare, s-däck på lm-fälg, nya v-däck. 11.000€. Tel 040 762 5375

Ford Escort rensning Xr3 vinge 20€. Kofångare bak med RS kjol 100€. RS sidokjolar 70€. Sidorutor fram 20€ m.m. Tel 0457 342 9359. E-post: christofferj73@hotmail.com

Nissan Cherry -86(?). Nissan Cherry 3d, Kingcab störtbåge, liten plastvinge, motor går bra, fin plåt. Isbil. 120€. Tel 0457 364 9610 el 49 610

Toyota Corolla 1,3 -87, 220tkm. 1.750€. Tel 040 580 1904

VW Golf GTI -99. Mörkblåmetallic, fullt utrustad, 93tkm, 3d, nyservad, i mkt bra skick, säljes s.s. obehövlig till högstbjudande. Tel 040 762 1230

Citroen BX 19 TRS farmare, besiktad, v-däck. 200€. Tel 040 512 4181/Freddie

Ford Sierra 1,6 -86, bes. o skattad, motor- o kupévärmare, bakhjulsdrift, c-lås, s+v-däck. 600€. Tel 49 711 el 0457 358 7801

VW Polo. Billig, fungerande bil. 200€. Tel 040 708 2135

VW Golf Cabriolet -83, enda på Åland. 3.000€ el bud. Tel 0457 313 4500

Audi A6 2,4 avant -99, ca 120tkm, svartmetallic. Mkt fin bil! Ring för mer info. Tel 040 568 4568

Suzuki Baleno 4d sedan. V+s-däck, stereo/mp3, Toppskick. End. 70tkm. Säljes pga studier. 6.000€. Tel 0457 078 0365

Mazda 323 1,5 -88, 4d, fina s + nya v-däck. 800€ el byte mot diesel. Tel 0400 879 963

Nya ögonlock till Volvo S/V 40. Silvermetalliclackerade. Nypris 498kr, nu 35€. Tel 040 700 2798

VW Golf -88 1,6. Nybesiktad u.a. End. 150tkm. Alu-fälgar, radio, v-däck på fälg. 1.200€/bud. Tel 0457 595 7704

Suzuki Swift gti - 88. Besiktad okt.-06. S+v-däck. Kamrem, avgassystem bytt. Enda ex. på Åland. 3.000€. Tel 0457 343 0783

Vinterbil BMW 316 i -89, svart. Bra v+s-däck. 1.200€. Tel 23 404 el 040 501 8301

BMW 328	-96,	välutrustad,	170tkm.	11.900€.
Tel 0457 313 5391				

Volvo V70	-98,	välutrustad,	190tkm.	14.500€.
Tel 0457 313 5391				

Ford Sierra farmare -90, nybesiktad, 190tkm, fint skick. Ring för mer info. Tel 0457 342 1683

Lada 1200 -86,	v+s-däck.
Säljes billigt.	Tel 38 452 el 0457 523 1530

Isbil Honda Accord. Behövs nytt batteri. 100€, b.v.s.a. Tel 0457 342 4269

4st nästan nya dubb vinterdäck 175/80 R 14 + fälgar, bill. säljs obeh. Tel 43 453

Nissan Micra -86, 120tkm, s+v-däck, motor- o kupévärmare, regelbunden service utförd. 700€. Tel 0457 526 7440

Älderstigen automat. Mazda 323 automat, -89, radio, cd, s+v-däck, 390tkm, men går trots det bra ännu. 600€. Tel 0457 342 1927

Volvo S40 2.0T -98, 96tkm, fullt utrustad, läderklädsel, nybesiktad, bra skick, s+v-däck. 12.000€. Tel 040 503 2634

King cab 4x4 diesel, 236tkm. Tel 0457 331 4979

BMW 316 i -92, 200tkm, lm-fälgar, dragkrok. 4.900€. Tel 0457 524 4399

Volvo 240 -78 B21, automat, går bra, inte så snygg. V-däck medföljer. Dragkrok. Tel 0457 313 5219

Opel Astra -01, 132tkm, 1.8l, ac, antispinn, 16" + 15" alufälg, löst, dragkrok, fullst. servicebok. 10.250€. Tel 040 525 7771. E-post: glenn_holm@hotmail.com

Hyundai Elantra -92 1,6, välutrustad personbil, 4d, radio/cd, servo, ac, motorvärmare, elhissar, s+v-däck, nyservad bl.a. ny kamrem, nya stötdämpare. Bra skick. 1.400€. Tel 37 838, kv. el 0457 343 3101

Toyota Landcruiser -86, 350tkm. Kraftig winsch. 3.000€. Tel 0457 342 8213

Renault Kangoo. Fin blå familjebil, dragkrok, lastnät, blockv., takräcke, airbag, fjärrstyrd radio, v-däck, 1.4 bensin, -98. 5.900€. Tel 0400 722 675

Mitsubishi STW-1.5 -86, reggad men obesiktad, behövs nya bromsar samt nytt avgassystem, går annars som en klocka. 200€, kan disk. Tel 040 835 5955

Cheva fleetside 6,5D -91, 1,5 cabin, 4x4, 221tkm, besiktad i sep. Mkt delar bytta, bränslepump, spridare, vattenpump, generator mm. 11.000€. Tel 040 596 8236. E-post: john.englund@sydvast.fi

Nissan Micra -89, nya v-däck, batteri, generator, lite medkörd, en ägare, bra skick, röd. 650€. Tel 0457 530 0628

Saab 90, -85. Bra bil för billig peng!250€. Tel +46 73 929 25 32. E-post: kero_tten@hotmail.com

VW Passat -87. Nybesiktad. Nya s+v-däck. 750€. Tel 040 595 930

Nissan Sunny -88. v+s-däck. Ren.objekt/isbil/reservdelsbil. 150€. Tel 0400 721 166

Peugeot 405GRi 1.9 -91. 1.690€. Tel 040 503 2635

Pickup. Byggbilen ska säljas el byte med annan 4x4 med plats för flera-Chevrolet Fleetside -83 4x4 6,2D. 3.900€. Tel 0400 658 002

Skåpbil Mercedes 206D -72. Tel 0457 524 3663

Talbot Horizon 1,3, 185tkm, besiktad, bra v-däck. 250€. Tel 0457 342 4428

Honda Civic LSI -92, 1.5i. 225tkm. Nyservad, bra skick, nya v-däck. 3.800€. Tel 0457 342 4428

Avregistrerad Honda Civic 84 säljes som reservdelsel isbil. Lite rost men går bra. Tel 040 701 0277

Peugeot 205 1,4 4d -89, s+v-däck. Tel 22 385

Peugeot -90 405. Röd. Besiktad. Skattad. 130tkm. Bra skick. 20€. Ej rost. Tel 0457 342 9479

VW Passat Variant -01, litet medkörd, fullt utrustad! Tel 0457 342 7337

BMW 325 cupe -92, 240tkm. I mkt fint skick. Fullständig servicebok. Pris: Bud. Tel 040 848 2108

Däck. Nya 225/50-16. Nya 200€/st, nu 170€ för båda! Tel 0457 569 2258

Opel Astra Sport 2.0 -98. Besiktad o godkänd. Tonade rutor, vinge, pigg o rymlig samt i mkt bra skick. 7.500€, kan disk. Tel 040 708 2084

Ford Explorer -99, 4x4, suverän dragbil i mkt fräscht skick. 18.900€. Tel 15 278 el 0457 092 4278

4st vinterdäck på fälg Kleber Kapnor4 155/80 R13, 4 bult-hål, medkörda 2år. 240€. Tel 0457 313 4929

4 dörrar till Volvo 240. Utan rost. Elhissar fram. 35€. Tel 17 018

•ÖNSKAS HYRA

Östra Saltvik. Lgh el. dyl. ö hyra i Östra Saltvik av ung, skötsam tjej. Allt av intresse. Rökfri. Tel 040 762 5393/Emelie

Båthygge. Utrymme lämpligt för båtbygge i vinter med +10 ö hyra. Säker hyra av skötsam hyresgäst! 100€. Tel 0400 383 985

3 rok ö hyra. Radhus el markplan i norra M:hamn. Tel 040 548 3990/Marie

1:a i M:hamn sökes! Av glad 18-årig, ickerökande o djurfri tjej som studerar på Ålands Lyceum! Tel 040 570 5781

1:a el 2:a i M:hamn med omnejd ö hyra fr. årsskiftet av nyexamine-rad lärare. Tel +46 73 03 43 235 el 0457 378 5757/Johanna

Tvåa i Godby el dess närhet, sökes av skötsam, rökfri tjej med fast inkomst. Tel 0457 569 2049/Petra

Liten stuga (tex vinterbonad sommarstuga) el lägenhet, till våren -07. Tel 14 868

Hus & Hem

•SÄLJES

Vacker, blårandig soffa, bäddbar. Bra skick. 70€. Tel 0457 342 7785

Soffa. 3-sitsig, brunröd soffa bortskänkes mot avhämtning. Tel 15 559

Castor insats. Insats till öppen spis. I bra skick. Mått 40x40x40cm. 80€. Tel 38 568

Resårsängar o Lundiahyllor med skrivbordsdel. Tel 0457 313 5017

Whirlpool spis. Ca 2 årig vit, B:60 D:60, som ny. Säljes som obehövlig. 250€. Tel 040 579 4815

Säng med skrivbord. 90x200cm säng med utdragbart skrivbord samt skåp under + madrass, i mkt gott skick. 160€. Tel 050 543 7108

Bord. Furubord 200x90, lämpligt som arbetsbord. 20€. Tel 040 580 1862

Väggur, gammal, i gott skick, komplett med pendel o nyckel. 50€. Tel 0457 343 1505. E-post: mrontynen@spray.se

Matsalsbord + 6 stolar, vitt, runt, diam:115cm (+ iläggsskiva 50cm) samt 6st stolar m tygsits. 100€. Tel 23 361

Spishäll, ny. Gammaldags spishäll med ringar säljes pga felköp. 100€. Tel 040 701 8996

Bardisk m. el. +2 stolar + väggskåp m glasdörrar. Måste ses! 490€. Tel 23 717

Runt bord m glasskiva. 4 stolar m löstagb. sitsar. 190€. Tel 23 717

Kökssoffor av äldre modell. 1st brun (lock saknas), 180€, 1st gul, 130€. Tel 0457 331 5308

60-talsmöbler. Soffbord teak 40€. Sidobord 2st 40€. Matsalsbord 4 stolar 40€. Nattygsbord 15€. Bokhylla 70-tal 70€. 2 nattygsbord 70-tal 30€. Tel 040 748 2328 el 0400 832 291

Fräsch duschkabin i frostat glas, 90x90cm. 200€. Tel 0457 379 9004

Soffa med mörk träram, säljes förmånligt. Tel 54 013

Hus el större lägenhet i stan. Tel 0457 526 7053 el 050 570 0714

Bostad ö hyra i Jomala el stan. Tel 040 853 2647

1:a el 2:a i M:hamn sökes genast av skötsam tjej. Flyttar fr. Sverige. Tel +46 73 36 65 469

Garageplats. Black Sea söker garageplats för vinterförvaring av 8m. segelbåt. Båten står på trailer. Tillgång till mekande är önskvärt. Tel 040 777 9061 el 54 096. E-post: jonathanbarck@gmail.com

Lägenhet ö hyra. Tel 0457 331 3330

4 rok. Familj ö hyra bostad i M:hamn, 4 rok el hus. Tel 0457 530 1422/Fredrik el 0457 595 8331/Sonja

Liten 2:a ö hyra. Tel 22 385

Tvåa i M:hamn. Tvåa el mindre trea ö hyra i M:hamn. Tel 040 591 5078

Electrolux fläkt. Electrolux Silence Tech Fläkt 60cm, använd end. 1år. 150€. Tel 0457 342 5243

Romantisk sängstomme i metall 180x200. Vit med mässingsknoppar. 150€. Ej madrasser. Tel 0457 586 1509

Husqvarna microugn QN 4039. 900W. Många finesser. Obetydligt använd pga felköp. 200€. Tel 0457 586 1509

Säng 140+200. Lectus madrass. Iskick som nytt. Bra pris vid snabb affär. Tel 0457 569 2135

Mörkbetsat matsalsbord 110x0,90 med 6 stolar m tygsits. Skrivbord i teak. Soffbord 68x68. Trasmattor. Tel 34 222 el 0457 530 0750

Röd 3-pers. tygsoffa i bra skick säljes billigt vid snabb affär. Tel 0457 361 3150

Jötul braskamin nr.4 inkl. isolerad skorsten. Lite använd. Tel 0457 001 4614

Varmvattenberedare Jäspi 220l, -85 liggande 140cm, diam:60cm. 50€. Tel 040 510 5446

Frys. Behöver du en extra frysbox? Säljes som obehövlig. Billigt. Tel 19 384

Badkar, blått. L:148 B:48 D:48cm. Lämpligt för barn el annat, tex tvätta mattor. 100€. Tel 13 905

2st sängar med bäddmadrasser. 50€/st. Tel 0457 313 4273

Matsalsmöblemang. Mörkt ovalt bord 1,60x1m. m intarsia. 4 stoppade stolar + 2 karm utsirade. Tel 12 593

Karmstol, rund rygg. 50€. 2 Svaneholmsstolar. Tel 12 593

Soffor 2+3. Mörkblåa tygsoffor, anv. end. 1år. Säljes pga flytt. 550€. Tel 040 546 6358/Anna

Vävstol, gammal, 120cm vävbredd, med många tillbehör. 100€. Tel 14 786. E-post: victoriassdotter@yahoo.se

Elpanna typ Nibe EVC 13. Lämplig för villa / fritidshus som kan anslutas till vattenburen värme. Litet format. 950€. Tel 0457 059 6050

3-glasfönster 161x79,5cm. 50€. Tel 26 260, dag el 15 410, kv.

Billy lädersoffgrupp 3+2, antikbruna, låg modell. 1,5år gamla, (nypris 1.350€) nu 850€. Tel 0457 524 4399

Fenestra balkongdörr 210x80cm, 100cm hög glasruta med frostat glas, vänsterhängd. Helt ny o felfri. 500€. Tel 0400 784 915

Möbler. Runt, betsat, gammalt bord, Diam:89 H:79, vit sekretär + nattdbord. 30+50+10€. 90€. Tel 0457 342 0631

Vitt matsalsbord i bra skick 1400x1000. Rundade ändar. 3st tilläggsskivor á 480mm. 80€. Tel 0400 745 633

Dataskrivbord. Corner fr. Sv.Hem. Boklaminat. B:122cm D:122 H:137. Många hyllor o fack för förvaring. Nyskick. (Nypris 169€) nu 90€. Tel 0400 914 744

Bäddsoffa, brunrandig 3-sits, imkt gott skick. 50€. Tel 26 260, dag el 15 410, kv.

Musik & Instrument

•SÄLJES

Fina trummor. Inte så mkt på spelade. Pris runt 350-400€. Tel 0457 342 8584

Hellas piano, finskt, vitt. 1.300€. Tel 0400 725 394

Samlarobjekt

•SÄLJES

Postens samlarbilar nr.1-14 i originalkartong, ge bud! Tel 0457 342 1681

Hurricanes samling. LP, singlar. Ca 40st. Tel 040 734 9146

Sport & Fritid

•SÄLJES

Div. dykprylar, seaquest väst, aluplatta med remställ, poseidon vinge, bare 7mm semidry dräkt, waterproof torrdräkt, viktbelte, fenor. Tel 0457 522 1665. E-post: connya@aland.net

Nya Nike fotbollsskor i olika modeller. Stl.42-43. Förmånligt pris. Ring gärna kvällar eft. kl.19.30. Tel 050 367 4411

Pulsklocka. Lite äldre men välfungerande, med 18 funktioner, instruktionsbok medföljer. Väldigt lätthanterlig. 20€. Tel 040 524 8548. E-post: sonjakidron@hotmail.com

Övrigt

Gas/spisplatta som går bra att ta med sig, liten o fungerande, bortskänkes el till ett bra pris. Tel 040 553 8328/David

Cykel. Rudolf af Rachmanikov önskar en gratis cykel. Vänligen ring! Tel 17 892

Bortskänkes: Jordbrukare, djurägare! Badkar av gjutjärn bortskänkes! Tungt o stabilt. Tel 14 374 el 0457 342 8022

Bortskänkes: Rena, vita bommulstrikå-trasor. Tel 040 588 8995

Gamla fönster bortskänkes. Tel 22 470

Teak hall-/sminkbord, 60-70 tal. Fint. 50€. Tel 0457 342 9495

Pikantti bokhylla B:180cm, vitrin, belysning, i bok. 490€. Tel 0457 342 7337

Inredning till salu. 5st rulldörrsskåp, gråa ”Ikea” modell. H:185 B:55 D:50cm. Tel 0400 529 377

Spinnrock. 100€. Tel 12 593

•KÖPES

Toppmatad tvättmaskin köpes. Tel 0456 77 09 23

Gröna växter. Ar det ngn som har för många el för stora gröna växter. Intresserad av alla sorter (inomhusväxter). Tel 0457 342 6709

Varmvattenberedare min. 200l. köpes. Tel 0457 562 3652

Barstolar. Jag söker 2-4 st barstolar/pallar till förmånligt pris. Tel 0457 056 2883/Knatte. E-post: knatte@aland.net

30st cd-skivor, alla 30€, enstaka 1,50€/st. Tel 0457 343 1505. E-post: mrontynen@spray.se

•KÖPES

Trumset. Gärna elset. Tel 040 595 6852

Vi båtägare. I appar, flere årgångar fr. 80-talet, priset är per tidning. Allt säljes som en enhet. 1€. Tel 0457 342 0631

Mimmi telefon, fungerande o i gottskick.30€.Tel 0457 343 1505. E-post: mrontynen@spray.se

Studsmatta. End. anv. en säsong, diam:4m. med skyddsnät o tillhörande presenning. 200€. Tel 36 338 el 040 709 3626

Äldre motionscykel, välfungerande. 50€. Tel 0457 331 3158

Motionscykel Kettler, nästan ny. 120€. Tel 31 651

Stadig trampmaskin med handtag säljes pga utrymmesbrist! 60€? Tel 040 748 9627

•KÖPES

Fungerande motionscykel. Tel 0457 541 7431

60-tals klänningsmönster, stl.42-44, önskas låna för avritning. Tel 0457 342 8385/Monica

•SÄLJES

Trädgårdstraktor/klippare kraftig modell 22hk, ny, garanti, transmatic-växel. Nettopris 2.800€. Tel 0457 560 4822

Container på hjul säljes. Tel 0400 537 153

Gökur i gott skick, gammal men komplett med pendel o nyckel. 50€. Tel 0457 343 1505. E-post: mrontynen@spray.se

Kap/gersåg Makita LS 1040 1650W. Väldigt lite använd! Nypris ca 275€, nu 210€. Tel 040 526 9161

PPalmrot damstövel. Höga svar-ta stövlar utan foder, helt nya. 50€. Tel 0457 343 1505. E-post: mrontynen@spray.se

Lusseböcker. Differentialkalkyl 1-2, Katalys grundkurs samt 2 o. 3, Trigonometri o. vektorer, matematikensvärld extra m.fl. Tel 040 524 8548. E-post: sonjakidron@hotmail.com

Färdigt huggen ved, blandved. Hemkörning kan ordnas. Tel 040 768 5406

Släpvagn. Liten traktorsläpvagn, Rysky 5ton enkelaxlad i skapligt skick. Tel 040 514 6495

Svets transformator 220V. 50-80A. 50€. Tel 0457 522 1617

Kylrumsdörr 60x185 + karm. Bra skick men listen aningen defekt. 50€. Tel 0457 522 1617

Fin matpotatis Asterix o Bintje. Tel 0400 887 079 el 0457 088 7079

Önningebykolonnisten Dora Wahlroos tavla fr. 1945. 1.500€. Tel 0400 634 444

Pelarbormmaskin. Tel 38 564

Gastruck. Tel 38 564

Liten traktorsläpvagn. 1 ton, utan tipp. 750€. Tel 040 507 5101

Grävmaskin Atlas Lader -65. Rundsvängande på hjul. Går bra. 2 skopor + reservhjul. Tel 040 507 5101

Tranbär säljes. Tel 0457 595 8229

Applen säljes. Lobo vinteräpplen. Tel 0457 530 0703

Ved- o oljepanna, använd 5år. Tel 0457 313 5017

Tröska Sampo 35 -73, med hytt, i bra skick. 1.700€ inkl. moms! Tel 040 526 9161

Björkved, torr, kapad, kluven. Ca 35cm lång. Tel 0457 522 1634

Förlorat & Tillvarataget

•FÖRLORAT

Blå, 4-vxl damcykel m svart/gråspr sits. Fastsättn. av ringkl. kvar på v.sida på st.stång o av stingspinne h.bak. Tel 0457 524 3758

Mörka jeans av märket Absot joy med läder på insidan av låren tappades mellan Skarpansvägen o Islandia. Hittelön. Tel 040 577 4104

Vigselring i guld med sex små stenar förlorad, graverad med 1608 2003. Kärt minne. Tel 040 826 9797

Lusseböcker. Modern Eng. Grammatik övn.bok 1 o. 2, Blueprint A o. B, Religionskunskap m.fl. Alla väldigt välbehållna! Tel 040 524 8548. E-post: sonjakidron@hotmail.com

Kultivator. Stubbis HT 11 pinnars nya bett år 1996. 1.100€. Tel 0457 052 9628 el 41 595

TA 213 villavärmereglering, 2års garanti. 100€? Tel 040 574 3666

IMW Adria 460 husvagn, kassettoa, gasspis 3-låg., kyl m frysfack, besikt., regist.försäk. 980/1140kg. 45.000sek / 4.800€. Tel 23 363

Ca 380 lit. villaolja (vinter) 150€. Oljetank 2000 lit. 50€. Tel 0457 094 1920

Traktor Ford 4000 -66. 2.900€. Tel 19 171

Finlands flagga. Stl.140x240cm. 35€. Tel 17 018

Biljetter till Bruce Springsteen i Globen 30/10. Tel 45 994 (el. 040 565 7768 fr.o.m. måndag). E-post: gunilla.wahlsten@spray.se

Tvättbalja, robust i 5mm plåt, perfekt för bildelar, D:55 B:100 H:80cm. 20€. Tel 040 510 5446

•KÖPES

Lastbilmotor 120-250hp. Tel 0400 956 723

Tranbär o havtornssaft köpes. Tel 33 627 el 0400 683 444

Äldre lister. Dieselmotor el aggregat. Tel 050 385 5510

Begagnad lunningsgrip. Tel 0457 313 5869

Isoleringsskivor Styrox R 50 o R 100 Solimate 50. Allt fr. 1-100st. Tel 0400 529 130

Massey Ferguson 135 multipower el Massey Ferguson 148 ö köpa. Tel 0457 343 0512

Beg. Echo motorsåg typ SC 3500 önskas. Tel 040 507 5101

Dörrar till lagerhall. Vik-, rull- el skjutportar. 1-3st. Tel 0400 529 130

•TILLVARATAGET

Abloy nyckel med världens bästa kille bricka + blå bricka med ett nr. upphittad utanför Mathis hallen. Tel 0457 343 1775

Vantar. Ett par röda halv-vantar är upphittade o finns på Lekplaneten, Torgg.14

Messa Nyan!
0457-323 4444

Ring direkt till fotograferna

Stefan Öhberg 528 469
Erkki Santamala 528 470

Nya Åland
☆☆☆

TV-programmet

torsdag 19 oktober

7.00 Gomorron Sverige [68205971]
10.30 UR-program [7510180]
10.30 Lilla löpsedeln [9945118]
10.45 Enter (R) [1705364]
11.00 Katten, musen, tiotusen (R) [74364] **11.10** Uncle Dad (R) [7882548]
11.25 Banderoll (R) [1611971]
11.40 Matvraket [1016703]
11.50 Safari Europa [6939635]
11.55 Programstart: Ekolokero syksy [7886364] **12.10** Mattepatrullen – somaliska [9659161] **12.20** Världens fest i Sverige – somaliska [4279432]
12.35 Mattepatrullen – arabiska [264513] **12.45** Mellan raderna (R) [2964884] **12.50** Ingen konst [350364]
13.00 Rapport [42513]
13.05–14.05 Argument (R) [6084722]
15.55 Anslagstavlan [5285987]
16.00 Mitt i naturen (R) [6364]
16.30 Packat & klart (R) [3141]
17.00 Rapport [45613]
17.10 Gomorron Sverige [864242]
18.00 Karamelli [5616]
18.30 Pi (R) [14548]
18.45 Sagoträdet (R) [905703]
19.00 Bolibompa [4567]
19.00 Max och Ruby (R) [13722]
19.25 Programstart: Stora maskiner [7590884]
19.30 Expedition vildmark [703]
20.00 Bobster [616]
20.00 Lilla Aktuellt [55722]
20.15 Bobster [4451819]
20.30 Rapport [987]
21.00 Tinas kök [628]
Den hemliga gästen, författaren Martina Haag, ser fram emot att Tina ska laga en ”lyx-mammamiddag”.
21.30 Säsongsavslutning: Solens mat [567]
Även 20/10 och 21/10.
22.00 Om vi aldrig sett [97819]
22.05 Snillen, lärda och andra favoriter [2061884]
23.05 Läroanstalten [4186432]
0.05 Rapport [4888827]
0.15 Kulturnyheterna (R) [4817339]
0.25 Uppdrag granskning (R) [5812049]
1.25 Entourage (R) [6452730]
1.55 Mannen från Uncle (R) [1644681]
2.45–7.00 SVT24 [11850372]

10.30–16.00 24 direkt [61939703]
16.50 Vetenskapsmagasinet (R) [7111819] Även 21/10.
17.20 Dokument inifrån: Lågpriskontoret (R) [1717074]
18.20 Nyhetstecken [3861345]
18.30 Oddsat [83180]
18.45 Uutiset [9490155]
18.55 Regionala nyheter [3974971]
19.00 Aktuellt [95838]
19.15 Go'kväll [263364]
Magasin. En tittare får en ny stil. Möte med en gäst samt resereportage.
20.00 Kulturnyheterna [36155]
20.10 Regionala nyheter [4834258]
20.30 Robins (R) [7703]
Pratshow. Gäst är Claes ”Clabbe” af Geijerstam. Programledare: Robin Paulsson. Del 9 av 10. Även 22/10.
21.00 Veronica Mars [39513]
Amerikansk dramaserie från 2005. Del 5 av 22. Blast from the past. Veronica bestämmer sig för att hjälpa Jackie att ta reda på vem som stulit hennes kreditkort. Även 20/10.
21.45 Nöjesnytt [7375797]
Senaste nytt från nöjesvärlden. Programledare: Magnus Johansson och Camilla Hedén.
22.00 Aktuellt [19426]
22.25 A-ekonomi [4680345]
22.30 Programstart: Fråga Anders och Måns [7567]
Anders och Måns svarar på frågor från svenska folket. Del 1 av 8. Vem luktar godast, kan man odla barn i laboratorium och hur långt är det till horisonten? Även 21/10 och 22/10.
23.00 Nyhetssammanfattning [30285]
23.03 Sportnytt [300017155]
23.15 Regionala nyheter [9970426]
23.25 Väder [4182839]
23.30 Filmkrönikan [9277]
Filmmagasin. Del 6 av 15. Veckans biopremiärer. Programledare: Helena von Zweigbergk. Även 23/10 och 24/10.
0.00 Internationellt dans- och konstsamarbete (R) [89914]
K special. Filmen följer tillkomsten av verket ”Zero degrees infinity”.
0.55–1.40 Sverige! (R) [5405001]

7.30 Ed, Edd & Eddy [181432]
8.00 Masken [182161]
8.30 Simpsons (R) [3010906]
9.55 Oprah Winfrey show (R) [7718074]
10.50 Våra bästa år (R) [6086155]
11.40 Everwood [1347616]
12.30 Ensamma hemma [4653513]
13.25 Lyckochansen [4408242]
13.50 Våra bästa år [1896242]
Även 20/10.
14.40 Oprah Winfrey show [8200258]
15.35 Par på prov Amerika [1231890]
16.30 Singelcoacherna (R) [808242]
17.30 Cityakuten [8988819]
Amerikansk dramaserie från 2001. Även i natt.
18.25 Nanny [242797]
Amerikansk komediserie från 1998.
18.55 Simpsons [789258]
Amerikansk tecknad komediserie från 2002-03. Även 20/10.
19.25 Du är vad du äter [586190]
Brittisk realityserie från 2006. Del 11 av 18. Gillian träffar den blivande bruden Lisa Aspden, som ska försöka hitta en bröllopsklänning i storlek 52.
19.55 Update [7583703]
20.00 Extreme home makeover [190180]
Amerikansk inredningsserie från 2004. Del 2 av 2. Kassandra Okvath vill att de som ligger på sjukhuset där hon behandlades ska få lite mer färg på väggarna.
21.00 Du är vad du äter [647068]
Svenskt livsstilsprogram från 2006. Katarina Fridbeck dricker inte som en hel karl.
22.00 Efterlyst [732180]
Svensk serie från 2006. Även 22/10.
23.00 Insider [461857]
Svensk reportageserie från 2006.
0.10 Cityakuten (R) [1082310]
Amerikansk dramaserie från 2001.
1.10 Weeds (R) [84721778]
Amerikansk komediserie från 2005.
1.45 Hotel Babylon [4862198]
2.50 Drew Carey show [9018643]
3.20 Top model 4 [9710339]
4.10 That's life [8569643]
4.50 Floor filler [8942204]
5.45 Singel i Hamptons [9184440]
6.15–6.55 Ellen DeGeneres [9023407]

6.50 Nyhetsmorgon [59794600]
11.00 Nyhetsmorgon efter tio [619451]
12.30 Jackpot [4651155]
13.25 Hem till gården [494548]
13.55 Nyheterna [3753513]
14.00 Direkt: Dagens rätt [109884]
14.25 Nya tider (R) [647529]
14.55 Ordjakten [8212093]
15.50 Nyheterna [2388277]
15.55 Martha [1153068]
16.50 Lattjo lajban: Svamp-Bob Fyrkant och Sagan om [1619277]
17.20 Doktorn kan komma (R) [874180]
18.15 That '70s show [791093]
18.45 Förkväll [4723600]
18.55 Lokala nyheter och väder [7944703]
19.00 Förkväll, forts [631548]
19.50 Lokala nyheter och väder [8187703]
20.00 Nyheterna och ekonomi-nyheterna [115364]
20.30 Veterinärerna (R) [114635]
Svensk djurserie från 2004. Del 1 av 14. Kakaduan Jacko har brutit benet.
21.00 Time out [106616]
Svenskt underhållningsprogram från 2006. Del 4 av 10. Gäster: Enduro-åkaren Anders Eriksson och sport-journalisten Jacob Hård.
21.30 Kalla fakta [105987]
Svenskt samhällsprogram från 2006. Del 4 av 10. Även 21/10.
22.00 Medium [449529]
Amerikansk dramaserie från 2006. Del 16 av 22. Allison har problem att vara opartisk när en ung pojke, som anklagas för mord, påminner henne om hennes döda son.
22.55 Nyheter [9399285]
23.35 Love my way [213172]
Australiensisk dramaserie från 2004.
0.30 Pokermiljonen [1242074]
1.25 Jordan, rättsläkare (R) [9838952]
2.15 Alias (R) [1766339]
2.55 Nattöppet [61232488]
4.00 Älskade, hatade Europa (R) [4016020]
4.25 Verklighetens Rainman (R) [5803907]
5.15 Lättlagat (R) [6383001]
5.40–6.50 Nattöppet [7694010]

17.15 Kortnytt
17.16 Zon5: Station T
Underhållning och sport av högsta klass, dessutom nyheter och en nypa dolda fakta, men det säger vi inte.
17.45 BUU-klubben: Oppåner å hitådit
Snö. I Hannes lista över favoritsaker står det fyrhjuling, som är en moped på fyra hjul. Den kan man köra med både på asfalt och på snö. Den här gången kör Rallygänget på snö! Hencka tittar också med dig på Tokroliga sagor: Grodprinsen.
18.15 Tv-nytt
18.30 Romanen är kung!
En svensk dokumentär om norrmanen Jan Kjerstads författarskap. Kjerstads roman Upptäckaren från 1999 är tredje delen i en trilogi och fick Nordiska Rådets Litteraturpris 2001. Han har givit ut ett tiotal romaner sedan mitten av 80-talet och skrivit ingående och formförnyande om bl.a. TV. Hans roman Kongen av Europa kom ut i Norge i oktober 2005. Uteliv tar närkontakt med björnar i Östra Finland. Det är inte närkontakt av tredje graden, men vi går så nära det är möjligt utan att riskera liv och lem.
20.00 Tv-nytt
20.20 Hornblowers äventyr
Engelsk äventyrsserie som bygger på CS Foresters böcker. Del 3 av 16. Horatio måste förhindra att myteri utbryter på The Indefatigable.
21.10 Neon
Upphovsrätt eller fel? Efter riksdagsvalet i Sverige är nu Piratpartiet i Finland för att också här på allvar sparka igång debatten kring fildelningen och upphovsrätt. Del 2 av 2. Programledare: Tomas Lindh.
21.35 Jag, Claudius
Brittisk dramaserie. Del 5 av 12. Skuggan av rättvisa. Om den julianska kejsarfamiljen utgående från Robert Graves romaner.
22.30 Sportmagasinet
Människor i idrottens värld.
23.10–23.14 Kvällsnytt

5.55 Ettans mor-gon-tv [89817567]
9.15 Läkarna på landet [4304819]
Förändringarnas tid.
10.15–10.25 Nyhetsmix [2378884]
11.00–11.05 Tv-nyheter [88513]
11.30 Finsk skol-tv: Onnimanni [8987]
Del 8 av 12. Från Onnimanni till matte.
12.00 Distansgymnasiet: Kulturrell identitet [9616]
Lauri Tähkä tar oss till Österbotten och visar oss den lokala kulturen.
12.30–12.40 Nyhetsmix [20345]
13.00 Tv-nyheter [40109]
13.05 Fjällrinjen: Gudomlig seger [6079890]
Affischer intill vägen till Beirut ropar ut: Gudomlig seger!
14.05 Basaren: Mundo [9757838]
14.15 A-talk [60616]
15.00 Tv-nyheter [28488]
15.05 Diagnos: Mord [9316242]
Amerikansk kriminalserie. Nirvana.
16.00 Rullande stenar [1432]
16.30 En sann historia: Moppebomberna [8567]
17.00 Tv-nyheter och ekonomi-nyheter [21971]
17.10 Undersökt: Skogsbyns brytningstid [83242]
17.40 Nyheter på teckenspråk [4704155]
17.45 FST: BUU-klubben: Oppåner å hitådit [76906]
Snö. I Hannes lista över favorit-

saker står det en moped på fyra hjul.
18.15 FST: TV-nytt [540890]
18.30 Nyhetsrubriker [25600]
18.35 Världens skatter [9974703]
18.45 Än flödar vinet (R) [32548]
19.15 Kungskonsumenten [228797]
19.45 Hemgatan [906567]
Hur jag har saknat. Karin har flyttat. För den som repar sig finns i närmaste kretsen en bra lyssnare, Eeva.
20.30 Tv-nyheter och väder [45345]
20.55 Sportrutan [4454906]
21.10 A-plus [8453548]
21.30 Atlas [41513]
21.55 Kulturdokumentären: Bollywood musik [2160109]
Den indiska filmindustrin har en intressant sidointrig, nämligen att låtarna som toppar Indiens och Asiens musikmarknader alla härstammar från filmer. Stjärnorna A R Rahman, Shahrukh Khan och Asha Bhosie belyser bakgrunden till dettafenomen.
22.55 Tv-nyheter [4669838]
23.05 Kulturnyheter [1125722]
23.10 FST: Kvällsnytt [1124093]
23.15 Strictly ballroom [9072187]
FILM Australiskt drama från 1992. I rollerna: Paul Mercurio, Gia Carides, Tara Morice. Regi: Baz Luhrmann.
0.50–1.05 Euronews [9465391]

6.30 Yleakx [96762600]
10.00 Revolver [83635]
11.00 Dolt ord + Spelpåse [54109]
12.00 Tellus-frågesport [15946]
12.40 Mästarnas liga i fotboll [6105426]
13.15 Dagens rubriker [890987]
14.10 Ben Casey [4766906]
15.00 Finland express [4600]
15.30 Där har vi det! [7987]
16.00 Superfarmen [11074]
16.01 Nyhetsmix [100020722]
16.11 Superfarmen [108050180]
16.13 B-girl Anniina [309292161]
16.18 Superfarmen [308048345]
16.30 Svett [74529]
16.55 Berenstein-björnarna [9806068]
17.20 Lilla tvåan [93987]
17.50 Regionala nyheter [3864432]
18.00 Tv-nyheter och ekonominytt [93567]
18.15 Tvåans höstväder [3051074]
18.20 Kameran går runt [823635]
18.35 Flyttfågelvägen [63906]
19.05 Keldjur [396971]
19.30 Rällen (R) [6432]
20.30 Gänget och jag [7513]
21.00 Enkelbiljett [38838]
Sirke från Åbo intresserar sig för ponnyer och försöker få till stånd en förändring i livet hos Jouni. Resan går till Simpele.
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [2047513]
22.05 Kriminalhistorier från Finland [659258]
Den 12 januari 1993 klockan 09.16 inträffade ett grovt rån i ett postkontor i Vanda. I kontoret dök upp två maskerade män.
22.35 Ögonvittnet [4730906]
Undersökande journalistik och vardagsnära inrikes- och utrikesreportage.
23.05 Tredje skiftet [669364]
Amerikansk dramaserie. Årans pris.
23.50–0.35 Musik-tv [7178987]
Musikvideor – tittarönskemål.

6.25 Godmorgon Finland [85598345]
9.10 Vinstpotten [5628093]
10.10 Köpkanalen [3538600]
12.10 Drop 3 [897567]
12.50 Beach soccer [751155]
13.15 MTV3 Chatt [8163567]
14.05 Power Rangers: Dino Thunder [3376451]
14.30 Livet med en stjärna [928451]
14.55 Vinstpotten [933838]
15.25 Ally McBeal [6387093]
16.20 Matstället (R) [130884]
16.35 Vinstpotten [2693529]
17.00 Emmerdale [646819]
17.30 De vackra och de djärva [649906]
18.00 Sexans nyheter, väder och sport [431529]
18.15 Nöjesnytt [438249]
18.30 Fattiga riddare [552426]
19.00 Sjuans nyheter [635258]
19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [210109]
19.25 Dagens väder [2241161]
19.30 Dolda liv [498109]
20.00 Everwood [461180]
21.00 House [918068]
22.00 Tians nyheter [452987]
22.20 Resultatrutan [8783242]
22.30 Joonas [474529]
Stora stjärnor, aktuella människor, avsiktlig och oavsiktlig komik.
23.00 MTV3.doc: Hedersmord i Turkiet [169172]
18-åriga Kadriye Demiral blev mördad av sin bror för släktens heders skull i Turkiet, när hon setts på gatan tillsammans med några obekanta män.
0.00 Cape fear [3914001]
FILM Am kriminalfilm från 1991. I rollerna: Robert De Niro, Nick Nolte, Jessica Lange. Regi: Martin Scorsese.
2.20 Nöjesnytt (R) [6153469]
2.35 Köpkanalen [6672223]
3.05–6.20 Mr Jones Chatt [59852914]
6.20 Köpkanalen [24458049]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Kjell Brändström. **6.50** Beträktelse. Av Kari Ruokola. Även 18:15. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** TT-nyheter. **9.02** Musikaletten: Körmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till fjärde delen av sagan Gossen som inte kunde ljuga, skriven av Helena Nyblom. 12:30. **10.00** TT-nyheter. **10.02–15.00** Mitt på dan. Programledare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.00** TT-nyheter. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15** Kulturen. Även 17:45 och söndag 9:00. **13.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **13.05** Rätt skall vara rätt Frågetävling. **14.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **14.05** Lyssnarnas önskemusik per mess och mail. **15.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **15.05** Bevingade ord. Redaktör: Lena Isaksson-Ahlskog. Även söndag 12:00. **16.00** Aktuellt. **16.15** Debatt. Även söndag 14:30. **16.15–17.45** Åland i dag. Programledare: Åsa Sundman. **17.00** TT-nyheter. **17.02** Ålandsnytt. Även 18:03. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Repris från 17:02. **18.15** Beträktelse. Repris. **18.30–19.00** Decibel. Ungdomsprogram med Jill Landström och Mona Sedghi. Även lördag 12:00.

TV ÅLAND
INFOKANALEN
Vad tog det åt trippmätaren?
Tv Ålands Janke Berglund tog landskapsregeringens Camilla Gunell till Vårdö för att tala aktuell kultur, men körde de rätt? För de fick höra att det är dubbelt längre väg från Mariehamn till Vårdö än tvärtom?

Litet fakta om EU och Båtskären

■ **Man blir stum** av förvåning när man hör i Ålands Radio ”EU-ansvariga” **Britt Lundberg** uttala sig angående vindkraftprojektet på Båtskären.

Hela intervjun ger ett sken av att Lundberg antar än det ena, än det andra, utan att ministern egentligen vet något av värde.

Fakta:

Undertecknad lämnade in besvär till EU år 2001-2002 över detta vindkraftprojekt eftersom denna industri skulle uppföras i ett fastslaget IBA-område (internationellt värdefullt fågelområde ”Rnr 096, Finland”). En brevväxling uppstod efter att besväret registrerats mellan undertecknad och kommissionens miljöavdelning samt enheten för lagarnas efterlevnad.

Det stod nämligen redan tidigt klart för undertecknad att landskapsregeringen på Åland inte kommer att beakta de förpliktigande EU-direktiven inom miljöområdet på minsta

sätt. Landskapsregeringen ville inte ens implementera direktiven i den åländska lagstiftningen i tron att Åland har egen lagstiftning inom miljöfrågorna! Man gick till och med så långt att man hemligstämplade dokument från EU (än i dag hemligstämplade).

Det intressanta för läsaren är kanske att samtliga våra åländska ”ministrar” alltsedan **Sune Eriksson, Rune Karlsson, Gun Lindholm, Harriet Lindeman** samt Britt Lundberg har visat ett särpräglad ointresse av att ta del av informationsskrivelsen från EU-kommissionen. Dokument som tydligt utvisade att kommissionen kommer att ifrågasätta varför Båtskärsarkipelagen (Nyhamnsarkipelagen) inte är medtagen i Natura 2000-programmet.

Minister Rune Karlssons muntliga svar till undertecknad – när man försökte fästa ministerns uppmärksamhet på saken – var symptomatiskt för hela

denna ”ministerkår”:

”Inte bryr sig EU ifall vi sätter upp vindkraftverk på Båtskären och det spelar ingen roll vad du gör” med ett självbelåtet flin. Landskapsregeringen skulle ”fixa” det här vindkraftprojektet vad än direktiven stipulerade. Vem fixar förresten de eventuella böterna? Vårfågeljakten ”fixade” landskapsregeringen lika galant. Landskapsregeringen överskattar helt klart sina egna muskler.

För att inte de ansvariga (landskapsregeringens miljöavdelning och ministrar) skall komma enkelt undan med en ”det hade vi ingen aning om” – bortförklaring vill undertecknad fästa läsarens uppmärksamhet på att landskapsregeringen blev tvungen att ta ställning i denna fråga (Natura 2000 för Båtskären) meddels skrivelse av undertecknad till LS år 2003 arkiverad under K20/03/2/20:

”**Matts Hinders** begäran om att landskapsstyrelsen kontrol-

lerar om arrendeavtalet, gällande vindkraftverk i Båtskärsarkipelagen i Lemlands kommun, strider mot EU-direktiven samt att landskapsstyrelsen kontrollerar om området undergått en prövning i enlighet med EU-direktiven gällande Natura 2000-programmet.”

Svaret från landskapsregeringen var att det finns inget som hindrar en vindkraftindustri i området men något svar om Natura 2000 för Båtskären gavs överhuvudtaget ej!

När radioreportern frågade i dag (tisdag) ministern ifall landskapsregeringen kanske har gjort något fel svarade minister Lundberg: ”Nä, men jag vet ju inget jag bara tror.”

Man får ju tillstå att det var åtminstone ett ärligt svar.

Lundberg passar ändå på i samma andetag att föraktfullt framföra att det har lagts ut krokben för projektet – vilka krokben om man får fråga?

Är det verkligen så illa nu-

Båtskären. ”Aktiebolaget Leovind har påbörjat byggnationerna på Båtskären helt och hållet på egen risk – bygglovets stipulerar att Leovind måste återställa området ifall bygglovets inte vinner laga kraft.”, skriver insändarskribenten, som också tagit bilden från platsen i fråga.

förtiden på Åland, att den som vill pröva ett ärende i nationell domstol eller i ”EU”, i hopp om att skydda en unik natur med dess unika fågelvärden anses lägga krokben, då är det illa ställt i det åländska samhället. Tyvärr får man serverat i tidningen Ålands ledare samma tankegångar – det är suspekt att hämta hjälp i sin sak utanför Åland. Sorgligt att inse vad för ideologi Lundberg och tidningen Åland representerar.

NB. Aktiebolaget Leovind har påbörjat byggnationerna på Båtskären helt och hållet på egen risk – bygglovets stipulerar att Leovind måste återställa området ifall bygglovets inte vinner laga kraft.

Eventuella böter betalar aktiebolaget dock inte, de står ”Åland” för.

Matts Hinder
Förstör ej naturen för att rädda miljön.

Messa Nyan

0457-323 4444

● Föglös kommundirektör **Niklas Eriksson** kommenterar messet från i går från en elev som önskade att Föglö grundskola hade en gräsplan.

– Vi har en fullstor gräsplan inte så långt från skolan som är FUIA:s. Skolans plan var av gräs förut, men byggdes om eftersom det oftast bara var lerigt. Med grus är planen alltid i skick och går att använda året om, med gräs ligger snö och is kvar långt in på våren. **Red.**

● Enligt Steel FM har Barry White ordning på sina skatter... men är inte han död?? Kanske han har farit till skatteparadiset! **040.**

● Jo, Ulvens Döttrar har gett ut en CD. Otroligt bra! Borde finnas i alla åländska skivaffärer!? **040.**

● Undrar hur många som tog bilen till jakt- och fiskemuseet i måndags när Ålands natur och miljö hade infomöte om naturum. **0457.**

● Nu har man ”förbättrat” korsningen Ålandsvägen-Skillnadsgatan och fortfarande kör speciellt bilar österifrån ut i korsningen utan att iaktaga stopplikt. Bilisterna fortsätter envisas med att vinka över cyklister som har stopplikt. Bilisterna vet fortfarande inte att cyklister har företräde på Ålandsvägens cykelbana i denna korsning. **040.**

● Bra skrivet om Air Åland (du som flög till Vasa). Vi är flera som flyger via Stockholm till

riket, har inte råd med högrisyflyget Air Åland... **0457.**

● Jaa! Vilken snilleblix: vi flyttar björnen så får nån annan ta vara på problemet,våra beslutsfattare är vana att göra så, vilken kompetens! Jag undrar: ”hur tänker Rauli nu?” Skärping! Rak i ryggen och våga ta ett beslut...”jo men...njaa.. vi måste utreda...” **H. Sixten H Finström.**

● Dom där tre papporna i Mariehamn, Jomala, Lemland samt flera andra som trimmar sina döttrars mopedar är trafikutbildade. Vilken sorts utbildning skall dessa genomgå så att trimningarna upphör? **040.**

● Sluta med tobaksreklamen i Nyan (senast 18.10 s.23) Nu! **Icke-rökare.**

● Fredrik Gustavsson är en klassisk liberal i anda med Stegö-Chilo och Borelius. Det fria valet, den fria människan, allt detta dyrkas. Men hur fria är vi egentligen? Hur fri är hyresgästen när den skriver under ett avtal där det sägs att hyran får höjas. En människa måste få tak över huvudet, och är därför ytterst sårbar i sin roll som hyresgäst. Någon dag bör även FG förstå det. **Exilålänning.**

● Snälla A.H.Sj. Det är ju helt fel att sända räkning till en person som inte har TV. Om alla inom soc.dem. tycker lika, så har ni just förlorat en röst. Förresten är det inte straffbart att försöka få betalt för något, som man inte gjort rätt för? **040.**

● Tack Runa-Lisa för att du friskade upp folks minnen i god tid före valet om ministrars och andra åländska politikernas skandalösa göranden och låtanden. Tänk att inte dessa minst sagt skumma personer inte tar sitt

ansvar och avgår som rakryggade skummispolitiker gör både öster och väster om oss? Man är tydligen allsmäktig då man blivit vald! Men ni vet ju att de blir ett liv som röstare efter detta så därför hänger ni kvar i sista halmstrået. **Kurre i Jurmo.**

● Jag kräver, med troligtvis hela Ålands skattebetalarkår, att Gunell skall redovisa sina licensförehavande! **Zep.60.**

● Efter turbulensen av politiker som fifflat, tidningarna på Åland det är dags att granska åländska politiker. Gräv fram smutsiga byk Det är mycket skräp som kommer fram, till exempel ekonomiska oegentligheter. Ja rena kriminella handlingar. Varför inte börja granska sossarna först? **KE HUD FLE.**

● Vet int vem Östen Hägg är men klok och mänsklig insändare hade du. Har i flera år försökt genom messa att få media att syna soc.myndigheten. För det ligger en hund begraven i det åländska barnskyddet. En drar till Sverige med svansen mellan benen. Nästa byter kommun. Har funderat på att öppna en blogg för människor som inte vill gå ut i media men behöver få ut sin version utan att bli tystad. Som ensam är man extra utsatt men om man är flera kan man hjälpa varandra. **Mamma Mu.**

● Gunnell borde genast avgå. Det är ju än värre att hon har hand om kulturen som till viss del finanseras av tv-avgiften. Inte skulle vi tolerera en bilskolelärare som ertappats med att inte ha körkort. **0457.**

● Det är bara skattebetalarnas museer som kan ha gratis insläpp, alla andra skulle gå i konkurs efter ett år utan bidrag. **040.**

● Till Besvikna Svibybor. Vi

Sundsbor sitter nog tillräckligt länge på bussen ändå. Dessutom kan vi ha 10 km till busshållplatsen. **040.**

● Oskar J, jag är så förälskad i dig. Längtar redan efter dig. Kram Nina.

● Angående barnskyddet. Som läget är nu får man hoppas att ingen misshandel, vanvård, övergrepp med mera sker för ingen kan ta hand om det. Det finns ingen personal! Katastrof! **040.**

● Är de någon som kan svara på dessa frågor åt mej: Hur vet man att man har fått TBE av fästingarna? Och hur länge efter kommer symptomen på det? **H. En som undrar.**

● Har någon sett vår blå Nordea-cykel med orange barnstol som stals från Sandåsvägen i lördags? Snälla hör av er till Andy eller Hanna, **17 205/0457 342 50 15.** Vi behöver den.

● Till Credo.Varför ska alltid kristna svara med ”läs bibeln”? Jag har redan läst den och hållit på med studier i 10 år och växt upp med en kristen som bästa vän, gått på träffar och sjungit i kör. Men jag har alltid varit ateist och kommer att fortsätta vara det. Vad har första Mosebok 2:1 med saken att göra? Varför har kristna så svårt att tro att en ateist kan läsa bibeln & ändå förbli den samma? **040.**

● När du dök upp i mitt liv så förändrades allt. Jag blev glad och lycklig. Trodde jag hittat den rätta, oj vad jag hade fel, när jag märkte ditt riktiga jag. Du började behandla mig illa, som din lilla slav. Så fort du lyfte fingret så lydde jag. Men nu är jag trött på det hela. Så nu kan du ta dina saker och gå. Till R. **040.**

● Till besvikna föglöelever. Vill bara berätta att det är snart 20 år sedan Föglö grundskola slutade vara en bra skola så förvänta er ingenting. Mvh **JE.**

● Kapt L. Trevlig helg på Julles önskar **Spritkalle.**

● Blöja förde och Spritkalle följde, vilken dans det kan bli på Julles. Stå på Er. **0457.**

● Bra skrivet om skvallret. Sant. **040.**

● Vad alla mess har blivit tråkigt långa i Nyan... **040.**

● Hej, du kvinna ca.45 år som i går vid 20.30 var ut och gick med din collietj och träffade mig med hund och barn, hur gick det? Vill veta. Hör av dig med nummer så ringer hundens ägare eller jag upp dig. **040.**

● Vilka goda recept ni har bak på tidningen! Försätt med det! Ni som inte har provat, prova! **Yvonne.**

● J! Vad tänkte du när du läste måndagens Nyan, om mopedolyckor? Trimma mera, va? Sjukt. **0457.**

● Eu lika med Europas undergång, vi bör omedelbart gå ur detta elände. **0457.**

● Jäkligt starkt av dej Camilla Gunell att erkänna att du inte betalt tv licens. Själv har jag heller ingen aning om vi gör det heller. Kram på er... **040.**

● Hittade en ring på Klinten för ett tag sen. Står Nina M, namnet på en hs skola och 2005 på den. Låter det bekant och du vet vilken skola jag menar så får du tillbaka den mot en femma. **0457 564 06 03.**

● Jojjo, jag såg dig på Indigo

i lördags. Vad fin du var! Men var är du nuförtiden? Ser dig knappt. **Någon som vill se dig mer:**

● Nej skärp er Nyan! Nu är det andra gången ni skriver fel angående bildtext och målgröare i EM-kval matcherna! kolla upp bättre! Dåligt. **044.**

● Att spåra Brändöbjörnen borde inte vara så svårt. Följ marlboorofimparna. **040.**

● Vad är det för låt som spelas på EM-kvalmatcherna när det blir mål? **044.**

● Saknar någon en katt som är brun-gråspräcklig eller sköldpaddsfärgad, lurvig. Upphittad Krokundsvägen ring **040 068 11 00.**

● Ang mess ”0457” i NÅ 18/10. Hade tänkt flyga till Vasa över höstlovet med min studerande dotter, för oss skulle priset bli 918 € T/R! Ingen studierabatt finns ju! Det är ju inte ”klokt”? Visst vi kunde ju åkt båt och kört bil eller åkt buss = lång restid! Att flyga är ju så bekvämt och det går fort.Vi kunde ju oxå åkt via Arlanda men ”nog är väl det lite bakvänt”? Vi valde att stanna hemma! Angående dessa dyra flygpriser: bästa beslutsfattare tänk om om ni vill ha resenärer inom Air Åland! **Mor och dotter.**

● Hejsan bollen min gillar dej mycket, du är mitt allt kom i håg det sen. Kramar och pussar gulle. **040.**

● Hej, låt björnen leva. Sätt en spruta i den och flytta den till Sverige. Där är det större områden som den kan vara på och bättre mat åt den där..... snälla ni låt den vara. **H En djurvän.**

Nya Åland tar gärna emot insändare som e-post eller på diskett. Det går också bra att skriva eller faxa.

Adressen till Nya Åland är:
Pb 21, 22 101 Mariehamn
Fax:
(018)-23 449
Tfn:
(018)-23 444
e-post:
redaktion@nyan.ax

i hemknuten

Maj-Len Lindholm

Höst-sysslor och nya däck inför vintern

Höstsysslorna är aktuella än någonsin, eller hur? Nu när allt är skördat, syltat och saftat, potatis och rotfrukter under tak, är det bara resten kvar. Att kratta löv, vända grönsakslanden, täcka rosorna och allt möjligt som trädgårdsmänskor gillar att göra. För min del hör andra sysslor till höstrutiner. Blomsterrabatter har jag inga, jag har ju höns. Inga grönsaksland heller, det går bra utan, sysslolös är jag ändå aldrig. Förresten ska väl någon köpa grönsakerna som andra odlar också. Däremot händer det faktiskt att jag krattar löv, men först måste de släppa taget där uppe i grenverket. Den gamla gårdseken har massor med blad och den faller inte i första taget. Ett antal ordentliga frostnätter behövs innan det lönar sig att ta itu med det jobbet. Än är det synd att tömma krukor och amplar som bjudit blomsterfärgning hela sommaren, så länge pelargonerna blommar på trappan hoppas man på ännu en vecka av vackert väder.

Vilka höstsysslor har jag för mig då? Jag har tagit in de första djuren i ladugården och bereder mig på att ta in resten när som helst – vådret bestämmer. Regn och rusk gillas inte, däremot har varken kossor eller kalvar så mycket emot litet kyla och frost. Men nog vet de vad höstklockan är slagen, de vill ha maten serverad och ropar högt bara jag visar mig ute på gården. En timme före serveringsdags, varje kväll, samlar de sig vid grinden och väntar. När de hör dörren till huset slå igen ropar de ”mjöl, mjöl, mjöl”. Det är sant. De vet exakt vem som kommer och vad som gäller. Så ska dyngan köras ut och plöjas ned. Inte av mig, men jag känner mig ändå litet inblandad. Så måste det ordnas med gödsel- och odlingsplan för nästa år, bokföringen ligger och väntar på att bli åtgärdad, liksom en del annat pappersarbete som jordbruket för med sig. Så ska jag köpa tjur och städa garderober.

En viktig grej är i alla fall väl förberedd, nya vinterdäck är redan inköpta i väntan på första halkan. Hoppas bara att jag hinner få på dem innan överraskningarnas morgon gryr. I värsta fall kan det bli redan i helgen, väderproffen i Sveriges tv har hela veckan talat om snö, nästan till våra trakter. Men omgivna av havet som vi är smälter säkert snön innan den når oss. Vattnet är ju varmt, det är absolut säkert, det är bara en vecka sedan jag såg mina unga arbetskamrater plurra i, den ena efter den andra. Och de frös inte alls, simmade och tjoade och hade rysligt kul. Det var förstås varmare i bastun och i vildmarksgrutan där de också höll till, stundvis. Efter en härlig och intressant eftermiddag på Boxö, en skön båtfärd till Silverskär smakade både dopp och mat underbart. Nu väntar jag bara på att få ställa tillbaka klockan. Snart är det vinter.

Alförrädaren är för en del bara medlet, inte målet

Det påstods en gång i en debatt i lagtinget att sjöorren var så sällsynt så det inte var någon idé att fridlysa den. Man såg den nästan aldrig ändå, så det gick ju inte att skjuta den. Är det litet samma med alförrädaren? Den är så sällsynt i våra trakter att det inte finns minsta lilla fotografi på den i tidningens arkiv. Finns den inte så är det heller inget att skydda. Eller? Det är klart vi skall skydda våra vilda fåglar även om de är här bara för att övervintra. Det står i EUs fågeldirektiv och det skall följas även om en och annan gör det med ytterst långa tänder. Direktivet är så utformat att det täcker allt. Först sägs att särskilda åtgärder skall vidtas för bevara livsmiljön för ett antal arter uppräknade i bilaga I. Så kommer en punkt 2: ”Med hänsyn till deras behov av skydd inom det geografiska havs- eller landområde som omfattas av detta direktiv, skall medlemsstaterna vidta liknande åtgärder för regelbundet återkommande flyttfåglar som inte anges i bilaga I med avseende på deras häcknings-, ruggnings- och övervintningsområden samt rastplatser längs deras färdväg. Medlemsstaterna skall därvid lägga särskild vikt vid skyddet av våtmarker, isynnerhet våtmarker av internationell betydelse.” Alförrädaren anges inte i bilaga I, men finns med ändå!

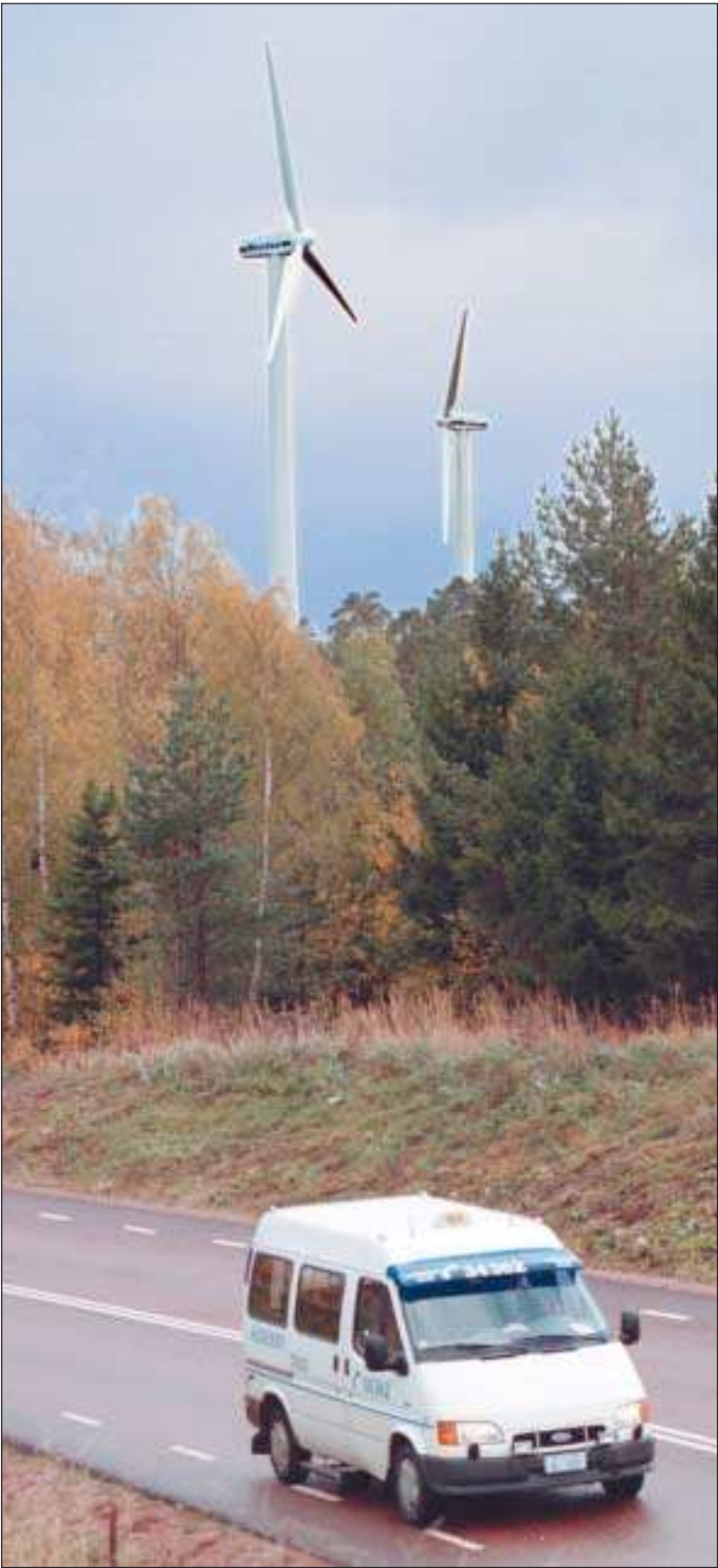
Det besvärliga isammanhanget är att för att kunna skydda alla dessa platser måste man veta var fåglarna har sin gång. Och alförrädaren är, om man vågar skämta litet, inte riktigt att lita på. Ibland finns den vid Nyhamn, ibland vid Lågskär och senast sägs den ha förekommit vid Björnhuvud. Men så börjar man titta litet närmare på hur observationerna görs och då blir man lätt förvirrad. Man får veta att en fågelobservatör åkte med Silja Festival förbi Nyhamn den 2 januari 2004 och då såg man inte till några alförrädare. Någon annan hade samma vinter rört sig mellan Storklubb och Lågskär och inte sett till fågeln vid Lågskär. Hur tog sig den personen fram? Slutatsen blev att Lågskärs betydelse har minskat. Det är möjligt att observationerna är helt vetenskapligt gjorda. Som lekman skulle man tro att en färja av Silja Festivals storlek skulle skrämma alförrädare

och andra vinterfåglar på flykten när den kommer dundrande. Men så fungerar det tydligen inte, för ibland har fågelns observerats just från färjorna. Hur många färjor av den storleken passerar Nyhamn varje dygn, tolv, fjorton? Och de stör inte fågellivet. Eller är det med sjöfarten som med bilar och flygplan, kärnkraftverk och uppdämda älvar, vi klarar oss inte utan dem alltså är de om inte ofarliga för miljön så i alla fall tolererbara? **Det verkar** för en lekman märkligt att några vindkraftverk är ett större hot mot övervintrande fåglar än ett dussin storfärjor per dygn. Känner EU-kommissionen till den livliga fartygstrafiken? Och vad tänker man i så fall göra åt den? De som kämpar för den lätt opålitliga alförrädarens vinter-vatten vid Nyhamn gör det för att sätta stopp för vindkraftverken. Alförrädaren är medlet, inte målet. Men det kanske inte spelar någon större roll för EU-kommissionen ifall målet också är bra.

Det litet trista är om vindkraftverken stoppas för att skydda en fågelart, som inte är beroende av just den platsen. För oberoende av vad man tycker om utseendet på vindkraftverken så kommer man inte ifrån att både kärnkraft och kolkraft är betydligt mer riskabla att hantera både för miljön och för oss människor. Vindkraften kanske inte är den stora framtida energikällan. Den är lika opålitlig som alförrädaren, ena dagen finns den andra dagen är den borta allt beroende på hur det blåser. En vacker dag har vi säkert lyckats lösa energifrågan på ett för alla bra sätt. Men vi är inte där än, vi måste pröva oss fram. Det vi innerligt får hoppas på är att vi inte på vägen dit ställer till det så att alförrädaren inte alls behöver flytta söderut till våra trakter för att hitta öppet vinter-vatten. Den risken behöver också vägas in när vi diskuterar skyddet av alförrädaren.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

KOMMENTARER
TILL LEDAREN
www.nyan.ax

Änglar eller monster? När vindkraftverken restes i Knutsboda så kallade någon dem vindänglar. Men kampen har hårdnat sedan dess. När Nyhamnsarkipelagen får en i hela Europa viktig roll som övervintringsplats för den utrotningshotade alförrädaren så handlar det i första hand inte om att skydda fågelns, även om den är väl värd att skyddas, utan det handlar om att försöka hindra vindkraftverk i skärgårdsmiljö. Foto: CONNY NYLUND

klippt & skuret

Att lagstifta om historia tar **Sune Pontin** upp i Borgå-bladet. Han konstaterar att det i Tyskland är kriminaliserat att förneka förintelsen och det finns andra länder med liknande lagstiftning. Vi tycker kanske inte det är så märkvärdigt. ”Men hur skall man tolka den turkiska lagen som säger att det är förbjudet att påstå att Turkiet

anställde folk mord på landets armenier 1916? Folkmordet har fått belägg via forskning och ögonvittnesskildringar. Denna lag är en av stötestenarna på Turkiets väg in i EU. Ett folk mord försvinner inte från historien för att en lagstiftande församling förbjuder dess omnämnande. Den enda effekten på lång sikt blir att det kan upprepas, eftersom landet

i fråga aldrig har gjort upp med sitt förflutna och för att den historia som glöms upprepas lättare än den man kommer ihåg. Stort bättre blir inte den politiska historieskrivningen när man i Frankrike står i beråd att stifta en lag enligt samma modell som den tyska förintelselagen. Man vill göra det kriminellt att påstå att armenierna inte utsattes för

folk mord i Turkiet. Om lagen stiftas och träder i kraft så leder det till att en gästande turk bryter mot fransk lag om han talar osanning och om han talar sant så kan han straffas i Turkiet.” Så skriver Borgåbladet på ledarplats.

Nya Åland

★★★★★

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.

Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2005:
7.256 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl. 8.30-16.15)
Nyhetstips: tfn 0457-313 4444

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

DISTRIBUTION
Blir du utan din tidning ring Posten, tfn 636 751 (kl 7.00-8.30) eller Nya Åland, tfn 23444 (efter kl 8.30)

REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax
Ansvarig nyhetschef: Ulf Weman tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör: Maj-Len Lindholm tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax
Sportredaktör: Malin Tillström tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Annonssändaren: Delice Lindegren annons@nyan.ax tfn (018) 528 457

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef: Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer: Margareta Sävstrand tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI C-Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2006
Fortlöpande helår..... 159 €
halvår..... 85 €
kvartal 44 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER			
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 11.00 → 17.00/18.30 03.45 L → 08.00/09.10	ÅBO →	M:HAMN 23.20 L 14.35 →
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00	H:FORS →	M:HAMN 04.15 →

M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 14.45 → 19.15/20.15 23.30 L → 06.00K/07.30K	STOCKHOLM →	M:HAMN 23.45 → 03.35 L → 10.50
---	----------------	--------------------------------------

L=Långnäs K=Kapellskär
Biljettförsäljning och incheckning avslutas 10 min. före avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar 30 min. före avgång.

Torggatan 14. Tel 16 711 eller 06001 74552 www.silja.fi

**3 DAGARS SPA-RESA
TILL TALLINN**
Fr. 399 € /person

*inkl. del i B2-hytt och del i dbl-rum
Erbjudandet gäller t.o.m. 30.11.2006*

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 ♦ 00.50 ♦ 01.00 ♦ 10.00

10.00 ♦ 05.00 ♦ 04.50 ♦ 18.00

*Vi rekommenderar våra resenärer att
checka in senast 30 min. före avgång.*

Bokning och information:
destinationåland
Elverksgatan 5 tfn 040 3008 000
info@destinationaland.com

Turlista t.o.m. 31.12.2006

OBS! Lokala tider

	Från Eckerö			Från Grisslehamn		
Mån	8.30	13.30	18.30	10.00	15.00	
Tis, ons		13.30	18.30	10.00	15.00	
Tor		13.30	18.30	10.00	15.00	20.00
Fre, lö, sö	8.30	13.30	18.30	10.00	15.00	20.00

Extra turer under höstlovet: Från Grisslehamn 18.10 kl. 20.00. Från Eckerö 19.10 kl. 8.30.

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 tim. före alla båtavgångar. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen. Ank. Uppsala kl. 16.15 resp. 21.15 lokal tid. Från Uppsala **Hjalmar Brantingsgatan vid Willy's** kl. 8.00 och 13.00 till 10.00-resp. 15.00-turen. Från Mariehamn 1 tim. före båtavgång till alla turer. Till Mariehamn från alla båtankomster.

ECKERÖ LINJEN

Torggatan 2, 22100 Mariehamn.
Bokning tel. 28 300, växel 28 000,
Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckeroLINJEN.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar

M:hamn 10.30 → Sto 16.00

Sto → M:hamn 02.00

Månd-onsd 18.00 → Torsd-sönd 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

STADSBUSSEN

VINTERTRAFIK fr. 21.8
Måndag – fredag

07.00 ABCD	15.00 ABCD
07.30 ABCD	15.30 ABCD
08.00 ABCD	16.00 ABCD
08.30 ABCD	16.30 ABCD
09.00 ABCD	17.00 ABCD
09.30 ABCD	17.30 ABCD
10.00 AB	18.00 B
10.30 AB	18.30 A
11.00 AB	19.00 B
11.30 AB	19.30 A
12.00 AB	20.00 B
12.30 AB	20.30 A
13.00 AB	21.00 B
13.30 AB	21.30 A
14.00 AB	22.00 B
14.30 AB	

Fet bokstav = lördags- trafik

RODE O R M

Tel 0457 5244 551

ÅLANDSTRAFIKEN 14.8.2006–7.1.2007

MARIEHAMN–KAPELLSKÄR

Måndag-torsdag Fredag-söndag

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00	09.30	07.00 I)	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 I)
		18.30	15.00
		00.05	20.30

Kombinerar med landsortsbussar linje 2, 3 och 4. Ej helgdagar.

I) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto–Kap avgår från Cityterminalen 1h 40min före fartygets avgång. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Aven buss Kapellskär–Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND–STOCKHOLM dagligen ÅLAND–FINLAND dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50	
10.15 M	15.30	23.45 M	→	10.00
14.25 M	18.55	14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45	01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45	04.25 M	→	17.30
07.45 M	18.00			
03.20 L	20.10			

Jultrafiken: kontakta vår bokning!

M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl. 07.00) före avgång. Transfer Mariehamn (Storag. 2)–Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs–Mariehamn, förhandsbokning 10 EUR/person. Barnrabatt.

Storag. 2, tel 260 11, bokn. 262 11
VIKING LINE
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI!

DAGLIG LASTBILSTRAFIK
till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

Torsdag 19 oktober 2006

Dagens ålänning: ”Roligt se eleverna utvecklas”

Det är en solig eftermiddag och vi kommer till Strandnäs högstadieskola. Skolgården är tom eftersom nästan alla elever är på dagsverke, men när vi kommer in stöter vi på läraren **Ninna Lindholm** från Jomala.

Vi följer med henne in till hennes klassrum.

● **Vad jobbar du med?**
– Jag är lärare i matte, fysik och kemi.

● **Hur är det att vara lärare i Strandnäs högstadieskola?**
– Jag trivs bra. Jag jobbar med årskurs 7-9 och tycker att det är en mycket intressant ålder för det är roligt att se hur eleverna utvecklas.

● **Vad gör du i dag när flesta eleverna är på dagsverke?**
– Alla lärare har viktiga planeringsmöten.

● **Hur länge har du jobbat här?**
– Jag har jobbat här sen

Lärare i Strandnäs. Ninna Lindholm trivs bra som lärare i Strandnäs högstadieskola, där hon bland annat undervisar i matematik.

Foto: ISABELLE KOTZEV (dagsverkare)

hösten 1983, alltså i 23 år, då skolan byggdes.

● **Vad ska du göra när du slutat för i dag?**
– Jag ska gå ut och gå med mina fina hundar.

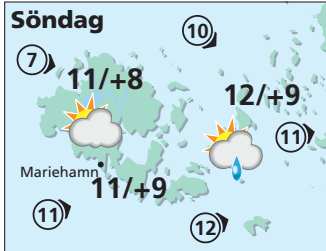
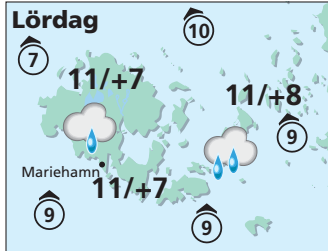
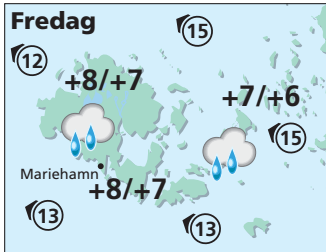
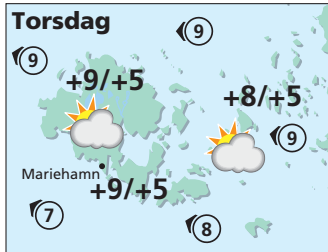
● **Vad heter dina hundar då?**
– De heter Bengo, Rosso

och Tassa. De är av rasen Shetland sheepdog.

● **Alla som är Dagens ålänning får hälsa till någon. Vem vill du hälsa till?**
– Jag vill hälsa till alla mina elever i klass 7C.

JENNA TROBERG (DAGSVERKARE)
LEILA MOUDANIB (DAGSVERKARE)

Vädret på Åland

I går kl 15

	temp.	moln.
Jomala	10	hm
Åbo	9	nk
Helsingfors	10	nk
Stockholm	9	

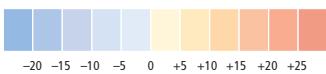
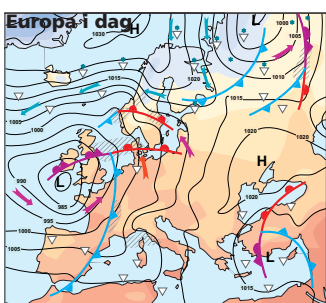
	temp.	vind	m/s
Nyhamn	10	N	3
Märket	9	NNV	2
Kumlinge	9	NNV	4

Vattenståndet i går kl 15

Föglö	0 cm	Åbo	-5 cm
-------	------	-----	-------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:28	18:20
Helsingfors	8:08	18:00
Stockholm	7:34	17:30

Utomlands i går

Köpenhamn	13	Bryssel	15	Rom	21
Oslo	5	Paris	16	Aten	-
London	17	Madrid	15	Moskva	5

Värdertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +1sa
METEOROLOGISKA INSTITUTET

Dagens rätt

Fiskgryta

För 2 personer
400 g torsk
2 dl crème fraiche
1 msk chilisås
1 fiskbuljongtärning
dill
citronsaft

Lägg torsken i en smord form. Blanda ihop crème fraiche, chilisås, dill och citronsaft. Smula ner buljongtärningen i såsen. Bred ut såsen över fisken och ställ in i 200 graders ugn i ca 25 minuter. Servera med kokt potatis eller ris och en grönsallad.

Nyinkommet

Kinaskåp.....550€
Barnsäng.....150€
Allmogebord 64x74.....250€
Målat hörnshåp.....240€
Liten stilbyrå marmorskiva...290€
Mahognybord m. klaffar....290€
Kronbloms soffa.....350€
Matsalsmöbel i ek, bord, 2 karmstolar, 4 stolar, en stor buffe o. liten buffe.....1.300€
Många olika kristallkronor i lager.
Kreps garanterar fin kvalitet.

Ann-Gerds Antik
AGENTUR

Godbyvägen 11
Tel. 21 099, 0457 0694 143
www.anngerdsantik.com

KUMHO

**FÖRMÅNLIGA
VINTER-DÄCK**

EKO-TYMS NANKANG

J-S DÄCK
Jomala, Torp
Tel 040 729 4200, 0400 804 190

BILGLAS

Försäljning och byte till bra priser. Två års garanti.

- Krockskador
- Övr. reparationer

Auto-Service
ÅLAND
Elverksgatan 9, tel. 19380, fax 19382

KAKEL & KLINKER

Besök vår utställning!

Simons bygg & trävaror
Tel: 21 022 Fax: 23 733
Dalkarbyv.

**PÅ RULLANDE STENAR
VÄXER INGEN MOSSA!**

Glukosamin är viktigt för ledhälsa

Slitage i lederna är ett tecken på att kroppen inte förnyar ledytorna på ett sunt sätt. Kroppen tillverkar glukosamin, men inte tillräckligt. Ett glukosamin kosttillskott, som Artrifix kan erbjuda det behövliga tillskottet. Glukosamin är den mest populära lednärningen i Europa och ett mycket nyttigt alternativ. Glukosamin ger näring för ledytornas förnyelse och hjälper att upprätthålla rätt konsistens i ledvätskan.

ARTRIFIX 500 mg Glukosamin
18,20
60 tabletter

-och knäna böjer sig till dans

Välkommen in till **Hälsokost**
MAGAZIN tfn17 390

Nu har vi ...

Allhelgona-dekorationer

-50%
på alla trädgårdsväxter

Rosenblads
rosenblads@aland.net

Västra utfarten tfn 23 366
ÖPPET: vard 9-18, lör 9-14

mares

SNORKELSET
med cyklop och snorkel
Juniorer

Pris från **16€**

CITY SPORT & CYKEL
tel 14 950 , Skarpansvägen 28
Öppet: vard 9.00-17, lö 10-14